

Rapport

Isolatiebeleid woningen

Onderzoek onder woningeigenaren

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/062

Datum

maart 2021

Opdrachtgever

Natuur & Milieu

Auteurs

Melle Conradie
Milou Gutter

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Belangrijkste uitkomsten	4
2	Inleiding	8
2.1	Aanleiding en doel van het onderzoek	8
2.2	Methode en respons	8
2.3	Analyse en rapportage	11
2.4	Rapportopbouw	11
3	Kennis, houding en gedrag	12
3.1	Isolatiegedrag woningeigenaren	12
3.2	Kennis en opvattingen recente isoleerders en niet-isoleerders	13
3.3	Gedrag en opvattingen niet-isoleerders	23
3.4	Gedrag en opvattingen recente isoleerders	29
3.5	Houding en opvattingen recente isoleerders en niet-isoleerders	36
A	Bijlage: vragenlijst	43

1 Belangrijkste uitkomsten

Achtergrond

Isolatie verlaagt de energiebehoefte en het gebruik van fossiele brandstoffen. De Tweede Kamer riep in het najaar van 2020 de regering op om een Nationaal Isolatie Programma te ontwerpen en te waken voor een te lage isolatiestandaard. De uitwerking en uitvoering van het programma komt bij het volgende kabinet te liggen. I&O Research voerde in opdracht van Natuur en Milieu een onderzoek uit naar kennis en gedrag van woningeigenaren als het gaat om isolatie en hun houding ten aanzien van het isolatiebeleid.

Recente isoleerders en niet-isoleerders

De doelgroep voor het onderzoek zijn woningeigenaren met een woning van voor 1983, bij deze woningen valt de meeste isolatiewinst te behalen. Daarbinnen is een onderscheid gemaakt op basis van isolatiegedrag. Heeft men in 2016 (de start van het huidige subsidiebeleid) of later de woning geïsoleerd of niet? Samengevat worden dus twee hoofdgroepen in dit onderzoek onderscheiden:

- **Recente isoleerders:** woningeigenaren met een woning van voor 1983 die in 2016 of later minimaal één isolatiemaatregel in hun woning hebben toegepast;
- **Niet-isoleerders:** woningeigenaren met een woning van voor 1983 die vanaf 2016 geen isolatiemaatregelen in hun woning hebben toegepast.

Recente isoleerders zijn vaker dan niet-isoleerders woningeigenaren met een modaal of een bovengemiddeld inkomen. Niet-isoleerders hebben vaker een beneden modaal inkomen. Hiermee samenhangend wonen recente isoleerders vaker in een vrijstaand huis, 2-onder-1-kapwoning of een rijtjeshuis. Niet-isoleerders wonen juist vaker in een flat of een appartement. De recente isoleerders zijn gemiddeld jonger dan niet-isoleerders. Ten slotte heeft de groep recente isoleerders vaker een middelbaar of hoger opleidingsniveau. Niet-isoleerders zijn vaker lager opgeleid. In paragraaf 2.2 staat de verdeling van de groepen naar achtergrondkenmerken.

Belangrijkste conclusies

Wat vinden woningeigenaren van het huidige isolatiebeleid?

- Bijna de helft van de niet-isoleerders geeft aan dat ze wel willen isoleren, maar geen concrete plannen hebben. Ze noemen onder meer dat ze te weinig geld voor isolatie hebben (34%), de terugverdientijd te lang is (28%) of dat het niet genoeg oplevert (28%). Financiële motieven spelen dus een rol om niet te isoleren. Daarbij zijn de niet-isoleerders ook een groep met gemiddeld een lager inkomen dan recente isoleerder. Vier op de vijf niet-isoleerders (81%) geven aan dat ze (waarschijnlijk) wel zouden overwegen te isoleren als de kosten vergoed worden. Eigenaren van flats en appartementen weten relatief vaak niet hoe ze (verder) zouden kunnen isoleren.
- Slechts 4 procent van de niet-isoleerders vindt de huidige vergoeding van 20 procent voldoende. Gemiddeld geeft men aan bij 59 procent vergoeding woningisolatie te overwegen. Een hogere vergoeding kan dus niet-isoleerders motiveren om te gaan isoleren.

- Hier staat tegenover dat driekwart van de recente isoleerders aangeeft dat ze ook zonder vergoeding zouden hebben geïsoleerd. De meeste recente isoleerders (84%) hebben hun woningisolatie dan ook met eigen spaargeld gefinancierd. Zes op de tien woningeigenaren gebruikten zelfs uitsluitend spaargeld voor de financiering. Veertien procent maakte gebruik van landelijke subsidies en 7 procent van gemeentelijke subsidies. Niet voldoen aan de voorwaarden (45%) en niet weten van het bestaan van de subsidies (22%) zijn de belangrijkste redenen om geen subsidie te gebruiken. Recente isoleerders die wel gebruik maakten van de SEEH subsidie, zouden in twee derde van de gevallen ook zonder die subsidie voor meer dan één maatregel hebben gekozen. Drie op de tien recente isoleerders die gebruik maakten van deze subsidie, zouden zonder die subsidie voor slechts één maatregel hebben gekozen.

Wat kan woningeigenaren (nog meer) over de streep trekken om te isoleren

- Ruim driekwart van de woningeigenaren vindt het belangrijk dat de Rijksoverheid subsidie geeft voor woningisolatie. Twee derde wil (ook) dat isolatie terugkomt in het komende regeerakkoord. Tegelijkertijd zien we dat er ook recente isoleerders zijn die geen gebruik hebben gemaakt van subsidies omdat ze die 'niet nodig' vonden, of recente isoleerders die ongeacht de regels van de subsidie meerdere maatregelen zouden hebben genomen. Uit de resultaten komt dan ook naar voren dat recente isoleerders veelal mensen zijn met een wat hoger inkomen dan niet-isoleerders. Een groot deel van de niet-isoleerders vindt de huidige vergoeding te laag en zou woningisolatie mogelijk wel overwegen bij een hogere vergoeding.
- Een optie om woningisolatie financieel aantrekkelijker te maken is om dit te koppelen aan een lagere hypotheekrente. Dit is voor de helft van de niet-isoleerders een mogelijke motivatie voor isolatie. Over het meefinancieren van woningisolatie in de hypotheek zijn niet-isoleerders verdeeld: een derde zegt dan eerder te zullen isoleren, maar drie op de tien geven aan dat dit niet het geval is.
- Meer aandacht om de bekendheid met de subsidies en de terugverdientijd van isolatiemaatregelen te vergroten, kan zeker een positief effect hebben op de bereidheid om de woning verder te isoleren, maar met name voor woningeigenaren die niet isoleren vanuit financieel oogpunt. Een ander belangrijke motivatie waaraan (meer) aandacht gegeven kan worden, is het wooncomfort dat woningisolatie oplevert. Voor driekwart van de recente isoleerders is het vergroten van wooncomfort een van de drie belangrijkste redenen voor isolatie. Financiële voordelen of klimaatoverwegingen worden minder vaak als reden genoemd om te isoleren. Wooncomfort is dan ook het belangrijkste aspect aan de eigen woning voor woningeigenaren in het algemeen. Benadrukken dat isolatie het wooncomfort vergroot, kan een sterke motivator zijn voor potentiële isoleerders. Verder valt er nog winst te behalen bij de eigenaren van flats en appartementen: zij geven relatief vaak aan niet te weten hoe zij hun woning kunnen isoleren.

Samenvatting

Informatiebehoefte onder woningeigenaren omtrent woningisolatie

- Hoewel het merendeel van de woningeigenaren vindt dat het initiatief voor het verkrijgen van informatie bij eigenaren zelf ligt, blijken recente isoleerders achteraf toch aan te geven dat ze graag informatie zouden hebben gekregen. Ruim zes op de tien (63%) van de 450 woningeigenaren die hun woning na 2016 kochten of verbouwden, hebben geen advies van bijvoorbeeld de aannemer, gemeente of makelaar gekregen over mogelijkheden om de woning te isoleren. De helft van hen had daarover (achteraf) wel graag advies gekregen. Ruim een kwart (28%) had graag advies van de gemeente gehad, terwijl slechts 7 procent daadwerkelijk advies van de gemeente kreeg.
- Thema's waarover informatiebehoefte bestaat, zijn terugverdiensubsiemogelijkheden. Twee derde van de niet-isoleerders geeft aan dat terugverdiensubsiemogelijkheden voor hen belangrijk is als ze zouden isoleren. Belangrijke redenen om niet te isoleren zijn financiële redenen als het gebrek aan geld (34%), een te lange terugverdiensubsiemogelijkheid (28%) en te weinig rendement (19%).
- Veel woningeigenaren blijken niet goed op de hoogte te zijn van de werkelijke terugverdiensubsiemogelijkheid¹ van specifieke maatregelen. Ruim twee op de drie woningeigenaren denken dat de terugverdiensubsiemogelijkheid van spouwmuurisolatie en van zoldervloerisolatie langer dan vijf jaar is. Dit is in werkelijkheid gemiddeld respectievelijk slechts 2,5 en 3 jaar. De terugverdiensubsiemogelijkheid van raamisolatie wordt daarentegen juist te rooskleurig ingeschat. De meerderheid (58%) denkt dat het vervangen van enkel glas door hr++ glas sneller is terugverdiensubsiemogelijkheid dan de gemiddelde terugverdiensubsiemogelijkheid van 10 jaar.
- Een op de vijf (19%) van de niet-isoleerders wist niet van het bestaan van landelijke isolatiesubsidies. Acht procent is goed op de hoogte en 40 procent is enigszins op de hoogte.
- Of isolatiemaatregelen voor subsidie in aanmerking komen, wordt voor spouwmuur-, gevel- en dakisolatie redelijk goed ingeschat door (alle) woningeigenaren. Dat is minder het geval voor zoldervloerisolatie. Driekwart denkt dat dit niet in aanmerking komt voor subsidie, terwijl dit wel het geval is.

Isolatiegedrag van recente isoleerders

- Van de recente isoleerders die gebruikmaakten van een subsidie, had 22 procent de woning niet zonder subsidie geïsoleerd. Bij de landelijke subsidie SEEH is een van de voorwaarden om meer dan één isolatiemaatregel te nemen. Drie op de tien woningeigenaren die gebruik maakten van de SEEH gaven aan zonder deze voorwaarde niet meer dan één isolatiemaatregel te hebben genomen.
- Vier op de vijf (84%) recente isoleerders bekostigden de isolatie met eigen spaargeld. Veertien procent maakte gebruik van landelijke subsidies. Van de recente isoleerders die geen gebruik maakten van subsidies geeft 45 procent aan dat ze niet aan de voorwaarden voldeden. Een vijfde (22%) wist (daarnaast) niet van het bestaan van subsidies af.

¹ Voor de terugverdiensubsiemogelijkheden is Milieu Centraal (<https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/isoleren-en-besparen/>) geraadpleegd op 22 januari 2021.

- Het vergroten van het wooncomfort is voor driekwart (75%) een van de drie belangrijkste redenen voor het isoleren van de woning. Voor 39 procent is dit zelfs de belangrijkste reden. Daarnaast horen het verlagen van de energierekening (66%) en het besparen van geld (46%) het vaakst tot de drie meest genoemde redenen. Voor drie op de tien woningeigenaren (30%) is het klimaat een van de drie belangrijkste redenen om de woning te isoleren.

Bereidheid tot isoleren

- Ruim driekwart van de woningeigenaren (78%) vindt het belangrijk dat de Rijksoverheid subsidie geeft voor woningisolatie. Recente isoleerders en niet-isoleerders verschillen hierin niet van elkaar. Twee derde vindt ook dat isolatie terug moet komen in het regeerakkoord (68%). Recente isoleerders vinden dit vaker dan niet-isoleerders. De helft van de woningeigenaren vindt daarnaast dat er in het nieuwe regeerakkoord afspraken moeten worden gemaakt over de (hoogte van de) energierekening (48%).
- Van de niet-isoleerders waarvan de woning niet volledig is geïsoleerd, staat de meerderheid er voor open om dit in de toekomst te doen. Veertien procent heeft ook daadwerkelijk concrete plannen of heeft hier al offertes voor opgevraagd.
- Bijna twee derde (64%) van de niet-isoleerders geeft aan de terugverdientijd belangrijk te vinden als ze hun woning zouden isoleren. Als de terugverdientijd korter is (5 jaar), overweegt men dit eerder dan wanneer de terugverdientijd langer is (10 jaar). Ook het verlagen van de hypotheekrente gekoppeld aan isolatie is voor 48 procent een motivatie om te overwegen om de woning (verder) te isoleren.
- Het hebben van andere prioriteiten is voor 36 procent van de niet-isoleerders reden om niet te isoleren. Daarna zijn financiële redenen als het gebrek aan geld (34%), een te lange terugverdientijd (28%) en te weinig rendement (19%) de meest genoemde redenen.
- De meerderheid van de niet-isoleerders geeft aan zeker (45%) of waarschijnlijk (36%) te zullen overwegen om de woning te isoleren als de kosten (deels of geheel) vergoed worden. De huidige hoogte van de vergoeding (20%) is voor 4 procent voldoende. Gemiddeld genomen zou men bij 59 procent overwegen om te isoleren. Twaalf procent zou pas overwegen te isoleren bij een vergoeding van 80 procent of meer.
- Wooncomfort is voor de woningeigenaren het belangrijkste aspect van de woning. Twee derde (63%) noemt dit als hét belangrijkste aspect en nog eens 20 procent noemt dit als tweede belangrijkste aspect. Als men € 2.000,- zou krijgen voor het vergroten van het wooncomfort, zou 39 procent van de woningeigenaren dit (onder meer) besteden aan isolatie. Ongeveer een vijfde van deze groep heeft ook al concrete plannen voor woningisolatie. Indien men de € 2.000,- moet uitgeven aan een maatregel om de woning te verduurzamen, is isolatie ook het meest gekozen (41%). Daarna volgen zonnepanelen (30%) en een warmtepomp (10%).

Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van dinsdag 9 februari tot maandagochtend 15 februari 2021. Er werkten in totaal 1.521 woningeigenaren mee aan dit onderzoek. De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht en leeftijd binnen de groep woningeigenaren. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de Nederlandse woningeigenaren (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. De deelnemers zijn afkomstig uit het I&O Research Panel. Aan de voorkant van de vragenlijst is geselecteerd op het isolatiegedrag van Nederlanders. Er hebben 761 woningeigenaren meegedaan die hun woning na 2016 hebben geïsoleerd en er hebben 760 woningeigenaren meegedaan die hun woning niet na 2016 hebben geïsoleerd. Een uitgebreidere onderzoeksverantwoording staat in hoofdstuk 2.

2 Inleiding

2.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

In de komende decennia is er een grote isolatieopgave om de klimaatdoelen te halen van 2030 (halvering broeikasgassen t.o.v. 1990) en 2050 (alle gebouwen in Nederland aardgasvrij en duurzaam verwarmd). Isolatie verlaagt de energiebehoefte en het gebruik van fossiele brandstoffen, vermindert de uitstoot van CO₂ en maakt gebouwen klaar voor lagere temperatuur warmteoplossingen.

Nederland isoleert – gelet op de doelstellingen – in een te laag tempo. Dat komt o.a. doordat kosten en (beperkte) kennis voor een deel van de consumenten een drempel vormen om isolatie aan te brengen². Natuur & Milieu ziet graag een isolatietempoversnelling. Natuur & Milieu vraagt zich vooral af wat de effectiviteit is van het huidige isolatiebeleid dat particuliere woningisolatie moet stimuleren. Zet het beleid mensen aan tot isolatie, die dit anders niet zouden doen? Welke drijfveren hebben mensen om de woning te isoleren? Hoe kan (nieuw op te stellen) beleid zorgen voor een hoger isolatietempo?

De Tweede Kamer riep in het najaar de regering o.a. op om een Nationaal Isolatie Programma te ontwerpen³ en te waken voor een te lage isolatiestandaard⁴. De uitwerking en uitvoering van het programma komt bij het volgende kabinet te liggen.

I&O Research voerde in opdracht van Natuur en Milieu een onderzoek uit naar het gedrag van woningeigenaren als het gaat om isolatie en hun houding ten aanzien van het isolatiebeleid.

2.2 Methode en respons

Onderzoeksopzet

Om het isolatiebeleid te evalueren is het van belang te kijken naar zowel woningeigenaren die hun woning recent (2016 of later) hebben geïsoleerd (recente isoleerders) als naar woningeigenaren die dit niet hebben gedaan (niet-isoleerders). Bij de recente isoleerders is het de vraag in hoeverre de bestaande subsidies hebben bijgedragen aan hun besluit om te isoleren. Bij de niet-isoleerders zijn we vooral benieuwd naar wanneer men wel zou overwegen om de woning te isoleren.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/01/16/publieksmonitor-klimaat-en-energie-2019-motivaction>.

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z16586&did=2020D35908>

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z19987&did=2020D42965>

Doelgroep

Het onderzoek is op dinsdag 9 februari uitgezet in het I&O Research Panel⁵. De doelgroep van het onderzoek zijn woningeigenaren in Nederland met een woning van voor 1983. Vanaf 1983 werd namelijk in alle nieuwbouwwoningen al *matige* isolatie toegepast (bron: Milieu Centraal⁶). Bij woningen van voor 1983 valt dus meer isolatiewinst te behalen. Op basis van een selectievraag zijn alleen woningeigenaren met een woning van voor 1983 uitgenodigd. In de onderzoeksopzet is uitgegaan van een netto steekproef van n=1.500 waarvan 750 recente isoleerders en 750 niet-isoleerders. Uiteindelijk vulden 761 recente isoleerders en 760 niet-isoleerders de vragenlijst volledig in.

Verskil recente isoleerders en niet-isoleerders

De groepen recente isoleerders en niet-isoleerders zijn aan de hand van een selectievraag aan het begin van de vragenlijst onderscheiden (zie ook hoofdstuk 3). Recente isoleerders zijn de woningeigenaren die in 2016 of later minimaal één isolatiemaatregel voor hun woning hebben toegepast. De niet-isoleerders hebben geen isolerende maatregelen toegepast of hebben dit voor 2016 gedaan. Het jaar 2016 is gekozen omdat in dit jaar gestart is met het huidige isolatiebeleid. Hieronder staan de belangrijkste verschillen tussen deze twee groepen.

Recente isoleerders versus niet-isoleerders

Recente isoleerders zijn vaker dan niet-isoleerders woningeigenaren met een modaal of een bovengemiddeld inkomen. Niet-isoleerders hebben vaker een beneden modaal inkomen. Hiermee samenhangend wonen recente isoleerders vaker in een vrijstaand huis, 2-onder-1-kapwoning of een rijtjeshuis. Niet-isoleerders wonen juist vaker in een flat of een appartement. De recente isoleerders zijn gemiddeld jonger dan niet-isoleerders. Ten slotte heeft de groep recente isoleerders vaker een middelbaar of hoger opleidingsniveau. Niet-isoleerders zijn vaker lager opgeleid. Op de volgende pagina (Tabel 2.1) staat de verdeling van de groepen naar achtergrondkenmerken.

⁵ Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselecte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

⁶ <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/isoleren-en-besparen/alles-over-isoleren/>

Tabel 2.1 – Verdeling recente isoleerders en niet-isoleerders op basis van achtergrondkenmerken.

	Recent-isoleerder	Niet-isoleerder
GESLACHT		
Man	51%	51%
Vrouw	49%	49%
LEEFTIJD		
18-39	38%	24%
40-64	43%	51%
65+	19%	25%
OPLEIDING		
Laag	17%	27%
Midden	45%	41%
Hoog	37%	31%
Onbekend	0%	1%
WONINGTYPE		
Vrijstaande woning	21%	20%
2-onder 1 kap woning	20%	17%
Rijtjeshuis, tussenwoning	38%	34%
Rijtjeshuis, hoekwoning	16%	16%
Flat/appartement	4%	10%
Overig (seniorenflat/boerderij/woonwagen/anders)	2%	3%
INKOMEN		
Minimum/beneden modaal (minder dan €29.500 per jaar)	8%	15%
Bijna modaal/modaal (tussen €29.500 en €43.500 per jaar)	35%	33%
Boven modaal (meer dan €43.500 per jaar)	48%	41%
Wil niet zeggen	10%	11%

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht en leeftijd binnen de totale groep woningeigenaren. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de Nederlandse woningeigenaren (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van $n=1.521$ en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,5 procent. Bij de subgroepen recente isoleerders en niet-isoleerders is de foutmarge 3,6 procent. Waar in deze rapportage absolute aantallen worden weergegeven, gaat het om ongewogen aantallen.

2.3 Analyse en rapportage

Waar in deze rapportage recente isoleerders worden genoemd, gaat het feitelijk om de groep woningeigenaren met een woning van voor 1983 die in 2016 of later minimaal één isolatiemaatregel hebben uitgevoerd. Waar de groep niet-isoleerders wordt genoemd gaat het om de groep woningeigenaren met een woning van voor 1983 die geen isolatiemaatregel hebben toegepast.

Op een aantal plekken in deze rapportage worden de uitkomsten uitgesplitst naar deze twee groepen. Bij de overige vragen die aan beide groepen gesteld zijn, worden belangrijke verschillen waar aanwezig in de tekst weergegeven. Wanneer verschillen tussen de groepen benoemd worden, gaat het om statistisch significante verschillen.

2.4 Rapportopbouw

In hoofdstuk 3 wordt eerst het isolatiegedrag van de woningeigenaren onder de loep genomen. Vervolgens gaan we in paragraaf 3.2 dieper in op de kennis en opvattingen van de woningeigenaren over woningisolatie en subsidies. Paragraaf 3.3 gaat specifiek over het gedrag en de opvattingen van de groep niet-isoleerders. Paragraaf 3.4 richt zich specifiek op de groep recente isoleerders. Het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over wat men belangrijk vindt aan de eigen woning en welke behoeften men heeft. Het rapport is gestart met een managementsamenvatting en een inleiding. In de bijlage vindt u de gebruikte vragenlijst.

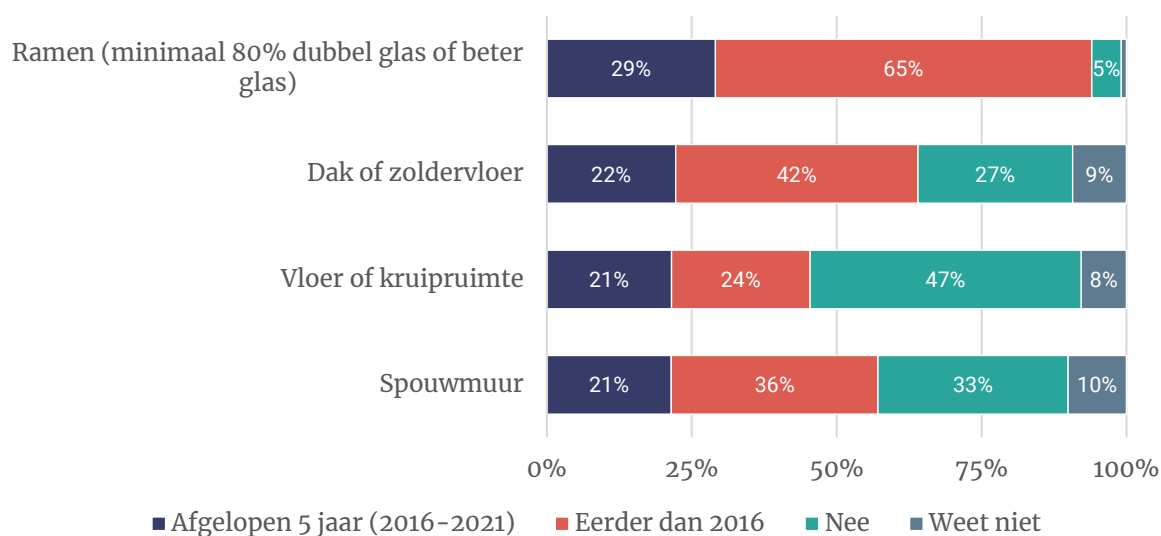
3 Kennis, houding en gedrag

3.1 Isolatiegedrag woningeigenaren

Groot deel huizeigenaren heeft glas in woning geïsoleerd

Op voorhand waren zijn er voor dit onderzoek twee groepen onderscheiden: recente isoleerders en niet-isoleerders (zie paragraaf 2.2). De woningeigenaren in het onderzoek zijn gevraagd of zij isolatiemaatregelen in hun woning hebben toegepast en zo ja wanneer (Figuur 3.1). De meest genomen isolatiemaatregel is het isoleren van ramen: drie op de tien woningeigenaren deden dit in de afgelopen vijf jaar en nog eens twee op de drie (65%) hebben dit eerder gedaan. De andere voorgelegde isolatiemaatregelen zijn na 2015 elk door ongeveer een op de vijf woningeigenaren toegepast. Het isoleren van een vloer of kruipruimte is het minst gedaan door de woningeigenaren: 47 procent voerde deze maatregel niet uit.

Figuur 3.1 – Zijn er in uw huidige woning een van de volgende isolatiemaatregelen toegepast? Zo ja, wanneer? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

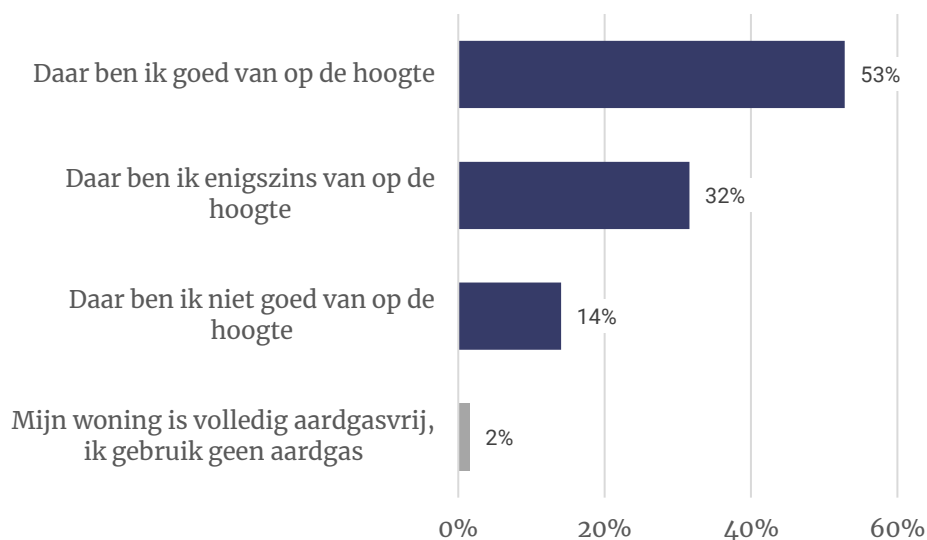
Op basis van het isolatiegedrag zijn de deelnemers ingedeeld in twee groepen. De eerste groep bestaat uit woningeigenaren die in de periode 2016-2021 één of meer isolatiemaatregelen in hun woning toepasten. De andere groep zijn de woningeigenaren die na 2016 geen isolerende maatregelen uitvoerden. De groepen worden in het rapport *recente isoleerders* en *niet-isoleerders* genoemd. In hoofdstuk 2 staat een korte profielschets van beide groepen.

3.2 Kennis en opvattingen recente isoleerders en niet-isoleerders

Helpt woningeigenaren zegt goed op de hoogte van de gasrekening te zijn

De helft van de woningeigenaren (53%) is naar eigen zeggen goed op de hoogte van hun eigen gasrekening (Figuur 3.2). Daarnaast zegt 32 procent enigszins op de hoogte te zijn van de gasrekening. Veertien procent heeft er een slecht beeld bij en 2 procent van de woningeigenaren heeft geen gasaansluiting. Eigenaren van vrijstaande woningen zeggen beter op de hoogte van de gasrekening te zijn dan eigenaren van 2-onder-1-kapwoningen en tussenwoningen.

Figuur 3.2 – In hoeverre weet u de hoogte van uw gasrekening op jaarbasis? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

Zoldervloer- en spouwmuurisolatie sneller terug te verdienen dan gedacht

Isolatiemaatregelen hebben een bepaalde terugverdientijd (Tabel 3.1). De terugverdientijden voor het isoleren van een zoldervloer en het isoleren van een spouwmuur – de maatregelen met een relatief korte terugverdientijd – worden door meer dan de helft van de woningeigenaren op langer dan vijf jaar ingeschat.

Terugverdientijd glasisolatie door helft woningeigenaren te rooskleurig ingeschat

De terugverdientijd voor raamisolatie wordt door veel woningeigenaren te rooskleurig ingeschat. De meerderheid (58%) denkt dat het vervangen van enkel glas door hr++ glas sneller is terugverdiend dan de gemiddelde terugverdientijd van 10 jaar (Figuur 3.3). Van dubbel glas naar hr++ wordt door driekwart (76%) op minder dan 20 jaar – de werkelijke gemiddelde duur – geschat. Ruim een kwart denkt dat beide maatregelen al binnen vijf jaar terugverdiend zijn. De helft (49%) van de woningeigenaren denkt dat het isoleren van een gevel met een voorzetwand sneller is terugverdiend dan daadwerkelijk (gemiddeld) het geval is.

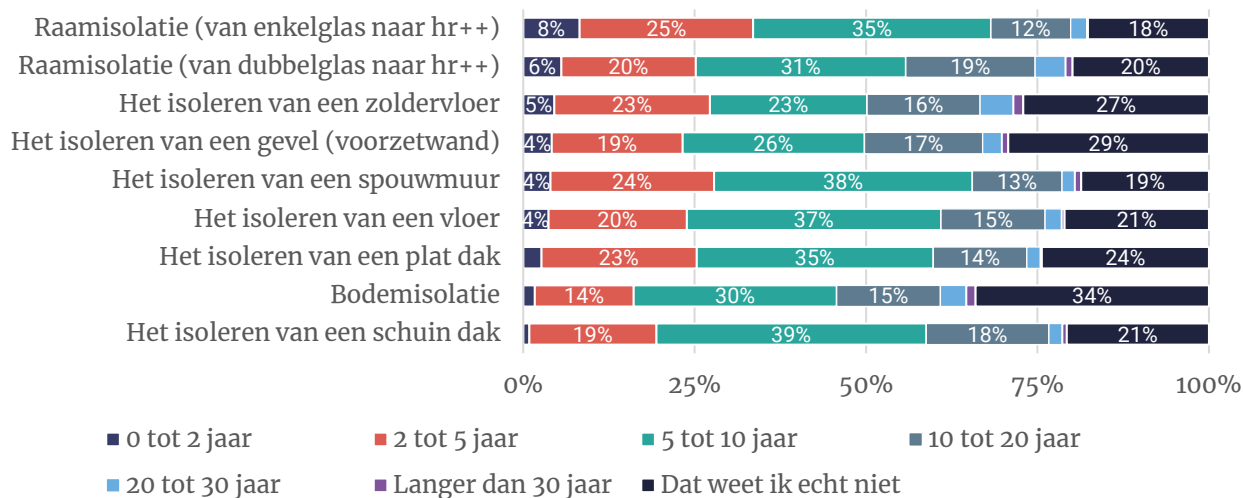
Tabel 3.1 – Gemiddelde terugverdientijd⁷ isolatiemaatregelen.

Maatregel	Gemiddelde terugverdientijd
Raamisolatie (van enkelglas naar hr++)	10 jaar
Raamisolatie (van dubbelglas naar hr++)	20 tot ruim 30 jaar
Het isoleren van een zoldervloer	2,5 jaar
Het isoleren van een gevel (voorzetwand)	13 jaar
Het isoleren van een spouwmuur	3 jaar
Het isoleren van een vloer	7 jaar
Het isoleren van een plat dak	6 jaar
Bodemisolatie	5,5 jaar
Het isoleren van een schuin dak	6 tot 12,5 jaar

⁷ Voor de terugverdientijden is Milieu Centraal (<https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/isoleren-en-besparen/>) geraadpleegd op 22 januari 2021.

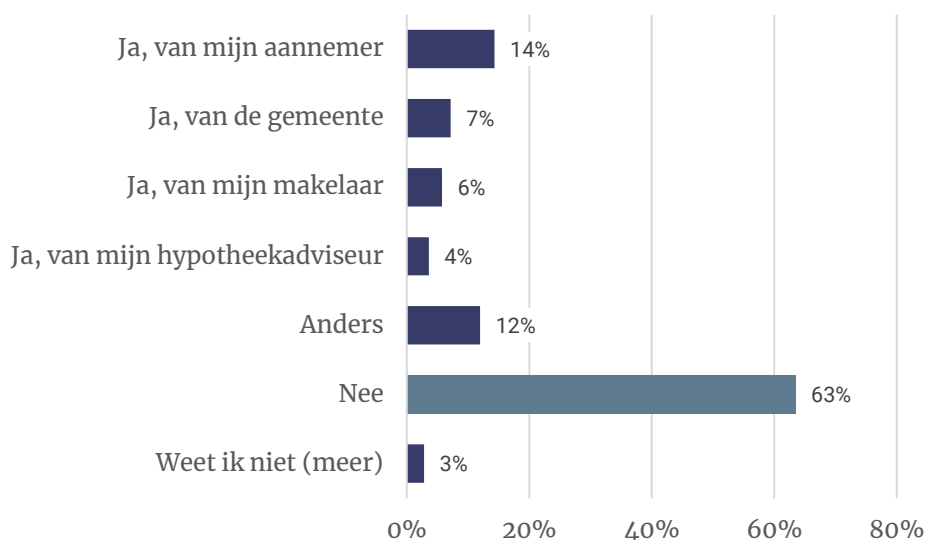
Figuur 3.3 – Hoelang denkt u dat het gemiddeld duurt om de volgende investering terug te verdienen? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

Zes op tien krijgen geen isolatieadvies bij aankoop of verbouwing woning

Ruim zes op de tien (63%) van de 450 woningeigenaren die hun woning na 2016 kochten of verbouwden, hebben geen advies gekregen over mogelijkheden om de woning te isoleren (Figuur 3.4). Degenen die wel advies kregen, kregen dit vooral van hun aannemer (14%). Onder ‘anders’ noemt men onder andere zelfstudie, familie en vrienden, VVE en energieadviseurs.

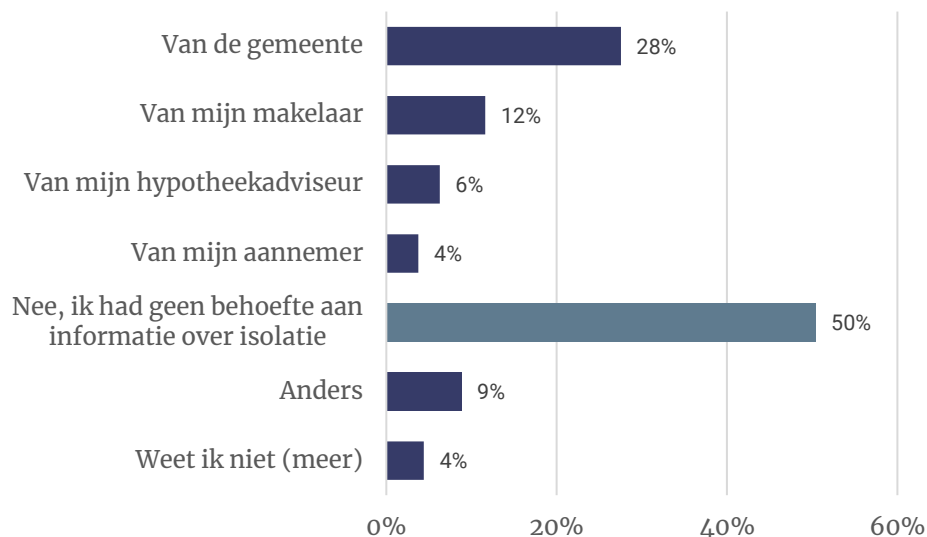
Figuur 3.4 – Heeft u bij de aankoop en/ of verbouwing van uw woning advies gekregen over mogelijkheden tot isolatie van de woning? (gesteld aan iedereen die verbouwd heeft of een woning gekocht heeft; n=450) (meerdere antwoorden mogelijk)

Vooral meer isolatieadvies van gemeente gewenst

Ongeveer twee derde van de woningkopers en -verbouwers kreeg geen isolatieadvies op dat moment. De helft van deze groep had hier ook geen behoefte aan (Figuur 3.5). Ruim een kwart had graag advies van de gemeente gehad en 12 procent noemt de makelaar. Woningeigenaren met een lager inkomen zeggen vaker dan andere woningeigenaren dat ze ook geen behoefte hadden aan advies.

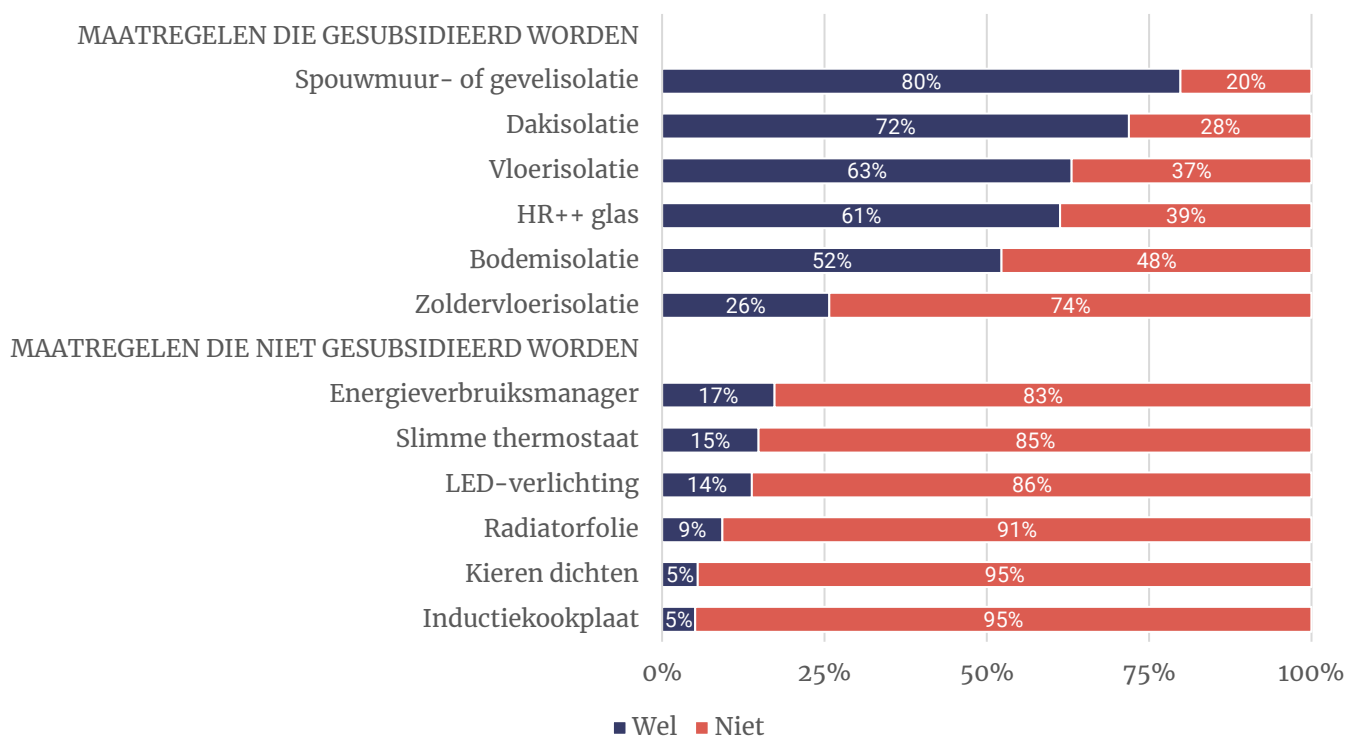
Figuur 3.5 – Had u daar wel behoefte aan? Zo ja, van wie had u advies willen krijgen? (gesteld aan woningkopers/-verbouwers die geen advies kregen; n=278)

Subsidiemogelijkheid voor zoldervloerisolatie bij driekwart niet bekend

Aan woningeigenaren is gevraagd welke maatregelen volgens hen in aanmerking komen voor landelijke isolatiesubsidie. Van de maatregelen die daadwerkelijk in aanmerking komen voor landelijke subsidie wordt de spouwmuur- of gevelisolatie door 80 procent goed ingedeeld (Figuur 3.6). De zoldervloerisolatie komt volgens 74 procent niet in aanmerking voor subsidie, terwijl dit wel het geval is. Bij de maatregelen waar geen landelijke subsidie voor is, weet of schat 83 procent tot 95 procent dit goed in. Een minderheid denkt dat de energieverbruiksmanager (17%), een slimme thermostaat (15%) of Ledverlichting (14%) wel in aanmerking komen voor subsidie.

Figuur 3.6 – Welke maatregelen komen (denkt u of weet u) in aanmerking voor landelijke subsidie van de Rijksoverheid? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

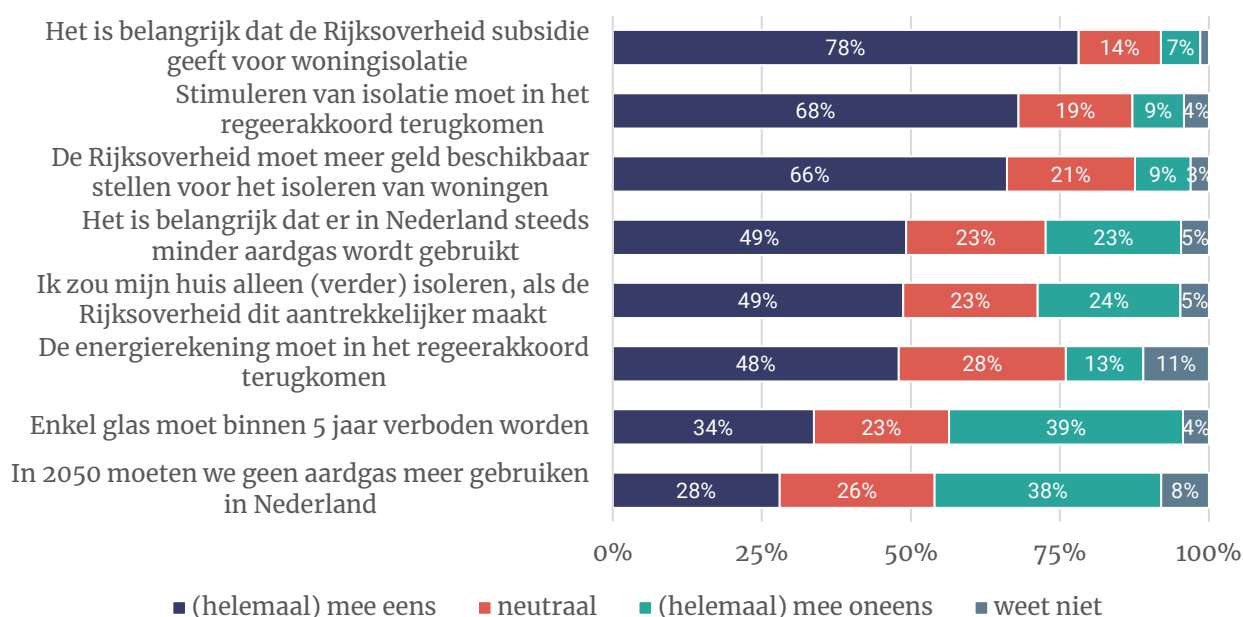
Twee op de drie woningeigenaren willen isolatie in regeerakkoord

Driekwart (78%) van de woningeigenaren vindt het belangrijk dat de Rijksoverheid subsidie geeft voor woningisolatie (Figuur 3.7). Ruim twee derde vindt ook dat isolatie terug moet komen in het regeerakkoord (68%). Ongeveer de helft (48%) vindt dat de energierekening in het regeerakkoord opgenomen moet worden. Twee derde (66%) vindt dat de Rijksoverheid meer geld beschikbaar moet stellen voor het isoleren van woningen. Met elk van deze stellingen is minder dan een op tien woningeigenaren het oneens.

De helft (49%) vindt het belangrijk dat er minder aardgas in Nederland wordt gebruikt, een kwart (23%) vindt dit niet belangrijk. Ook de helft (49%) van de woningeigenaren zou de eigen woning alleen verder isoleren als de Rijksoverheid dit aantrekkelijker maakt. Een kwart (24%) is het oneens met deze stelling.

Over de toekomst van enkel glas is verdeeldheid: 34 procent wil dat dit binnen vijf jaar verboden wordt, maar 39 procent is het hier niet mee eens. Ruim een kwart (28%) wil dat er in Nederland in 2050 geen aardgas meer wordt gebruikt. Een grotere groep (38%) is het er niet mee eens dat er dan helemaal geen aardgas meer gebruikt moet worden.

Figuur 3.7 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

Landelijke isolatiesubsidie belangrijk voor zowel recente isoleerders als niet-isoleerders

Van zowel de recente isoleerders als niet-isoleerders vindt driekwart het belangrijk dat de Rijksoverheid subsidie geeft voor woningisolatie (Tabel 3.2). Recente isoleerders vinden wel vaker dan niet-isoleerders dat het stimuleren van isolatie ook terug moet komen in het regeerakkoord (72% tegen 64%). Hetzelfde geldt ook voor het opnemen van de energierekening in het regeerakkoord: 51 procent van de recente isoleerders wil dit tegen 44 procent van de niet-isoleerders.

Van zowel de recente isoleerders als niet-isoleerders vindt ongeveer de helft het belangrijk dat er steeds minder aardgas wordt gebruikt. Wel zijn niet-isoleerders het vaker oneens met deze stelling (26%) dan recente isoleerders (20%). Daarnaast zijn recente isoleerders vaker dan niet-isoleerders voor een verbod op enkel glas en geven ze vaker aan geen subsidie nodig te hebben om verder te gaan met isoleren. Ten slotte is een op de drie recente isoleerders (32%) het eens met de stelling dat we in 2050 in Nederland geen aardgas meer moeten gebruiken. Van de niet-isoleerders vindt een kwart (24%) dit.

Tabel 3.2 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% (helemaal) mee eens)

	Totaal (n=1.521)	Recente isoleerders (n=761)	Niet-isoleerders (n=760)
Het is belangrijk dat de Rijksoverheid subsidie geeft voor woningisolatie	78%	78%	78%
Stimuleren van isolatie moet in het regeerakkoord terugkomen	68%	72%	64%
De Rijksoverheid moet meer geld beschikbaar stellen voor het isoleren van woningen	66%	65%	68%
Het is belangrijk dat er in Nederland steeds minder aardgas wordt gebruikt	49%	51%	47%
Ik zou mijn huis alleen (verder) isoleren, als de Rijksoverheid dit aantrekkelijker maakt	49%	46%	51%
De energierekening moet in het regeerakkoord terugkomen	48%	51%	44%
Enkel glas moet binnen 5 jaar verboden worden	34%	36%	31%
In 2050 moeten we geen aardgas meer gebruiken in Nederland	28%	32%	24%

Aan het einde van het stellingenblok kon men een toelichting geven op de antwoorden bij de stellingen. Hieronder staat een selectie van citaten. Deze zijn niet representatief voor alle woningeigenaren, maar geven een inzicht in hun motivatie.

“Het gebruiken van aardgas stoppen vind ik lastig. Op dit moment is het na groene energie toch de schoonste manier van verwarmen.”

“Moet ieder voor zich weten. Er mag tegenwoordig al bijna niets meer in Nederland.”

“Het is ook eigen verantwoordelijkheid om te isoleren. Niet alles van overheid laten afhangen.”

“Om draagvlak te vergroten zou de overheid meer moeten doen om het de lagere en middeninkomens mogelijk te maken energiezuiniger te wonen in plaats van juist deze groepen de rekening te laten betalen door middel van de energierekening voor iets waar ze zelf nauwelijks invloed op hebben.”

“Er is nog steeds geen goed alternatief voor gas.”

“Ik ga mijn huis niet verder isoleren want ik weet dat het gesloopt wordt als ik het verkoop.”

“Wel KLM met drie miljard subsidiëren, maar royaal geld beschikbaar stellen voor energiebesparing is geen rentmeesterschap.”

“Ik ben 77 jaar ik moet me dan in de schulden zetten dat zie ik niet zitten.”

“Het huidige klimaatakkoord, dus van het gas af, is waanzin en zal op steeds meer weerstand kunnen rekenen.”

“Als men het nut van isoleren inziet hoeft de overheid dat niet te stimuleren en te betalen.”

“Bij woningen van voor 1980 is het erg kostbaar om met na-isolatie een hoge isolatiewaarde te halen. De meeste woningeigenaren zullen een dergelijk bedrag niet kunnen opbrengen. En ik vermoed dat er erg veel woningen van voor 1980 in het totale woningbestand voorkomen.”

“Ik hoor te weinig over subsidies en heb zelf bij het plaatsen van dubbelglas niets vergoed gekregen de laatste 8 jaar.”

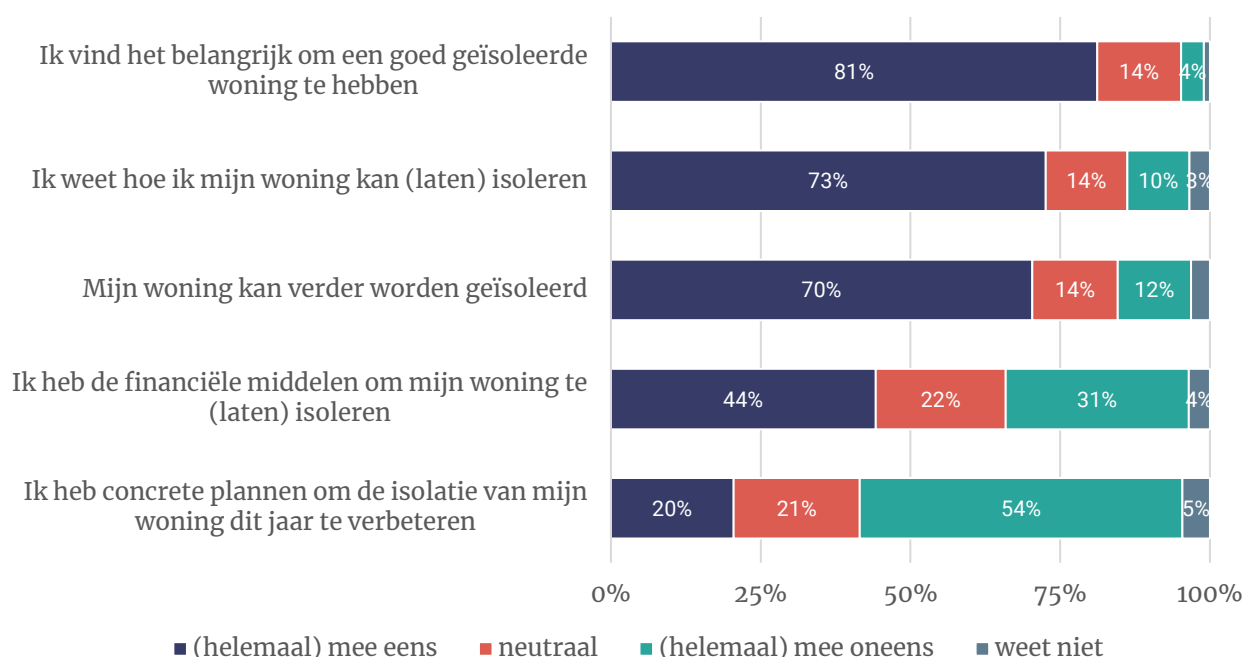
“Wanneer de overheid eist dat we van het gas af moeten en onze huizen beter moeten isoleren, dan moeten ze ook meer subsidie geven bij het tot stand brengen van die gewenste isolatie. Nu en dan zijn de subsidiepotten op of het is te weinig. Ouderen zullen ook kijken naar "wanneer heb ik het terug verdiend" Dat zal tussen 0 en 5 jaar moeten zijn, want dat is nog te overzien.”

Woningisolatie belangrijk voor woningeigenaren, maar meerderheid heeft geen concrete plannen

Vier op de vijf woningeigenaren (81%) vinden het belangrijk om een goed geïsoleerde woning te hebben (Figuur 3.8). Van deze groep zegt 23 procent ook concrete plannen te hebben om de isolatie woning daadwerkelijk te verbeteren. Driekwart (73%) van de woningeigenaren zegt te weten hoe ze dit kunnen uitvoeren. Zeven op de tien woningeigenaren (70%) zeggen ook dat hun woning nog verder geïsoleerd kan worden. Niet iedereen heeft hier echter de financiële middelen voor: 44 procent zegt dit wel te hebben, maar 31 procent heeft dit niet. De meerderheid (54%) van de woningeigenaren heeft nog geen plannen voor verdere woningisolatie dit jaar. Wanneer woningen waar geen verdere isolatie mogelijk is, buiten beschouwing gelaten worden, heeft 52 procent geen concrete planning om de woning te isoleren.

Figuur 3.8 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

Onder de recente isoleerders is het aandeel dat een goed geïsoleerde woning belangrijk vindt (86%) groter dan onder de niet-isoleerders (76%) (Tabel 3.3). Ook hebben niet-isoleerders minder vaak dan recente isoleerders kennis om de eigen woning te isoleren of voldoende financiële middelen voor woningisolatie. Recente isoleerders hebben ook vaker concrete plannen voor (verdere) isolatie dan niet-isoleerders.

Tabel 3.3 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Totaal (n=1.521)	Recente isoleerders (n=761)	Niet-isoleerders (n=760)
Ik vind het belangrijk om een goed geïsoleerde woning te hebben	81%	86%	76%
Ik weet hoe ik mijn woning kan (laten) isoleren	73%	81%	63%
Mijn woning kan verder worden geïsoleerd	70%	68%	73%
Ik heb de financiële middelen om mijn woning te (laten) isoleren	44%	49%	39%
Ik heb concrete plannen om de isolatie van mijn woning dit jaar te verbeteren	20%	24%	17%

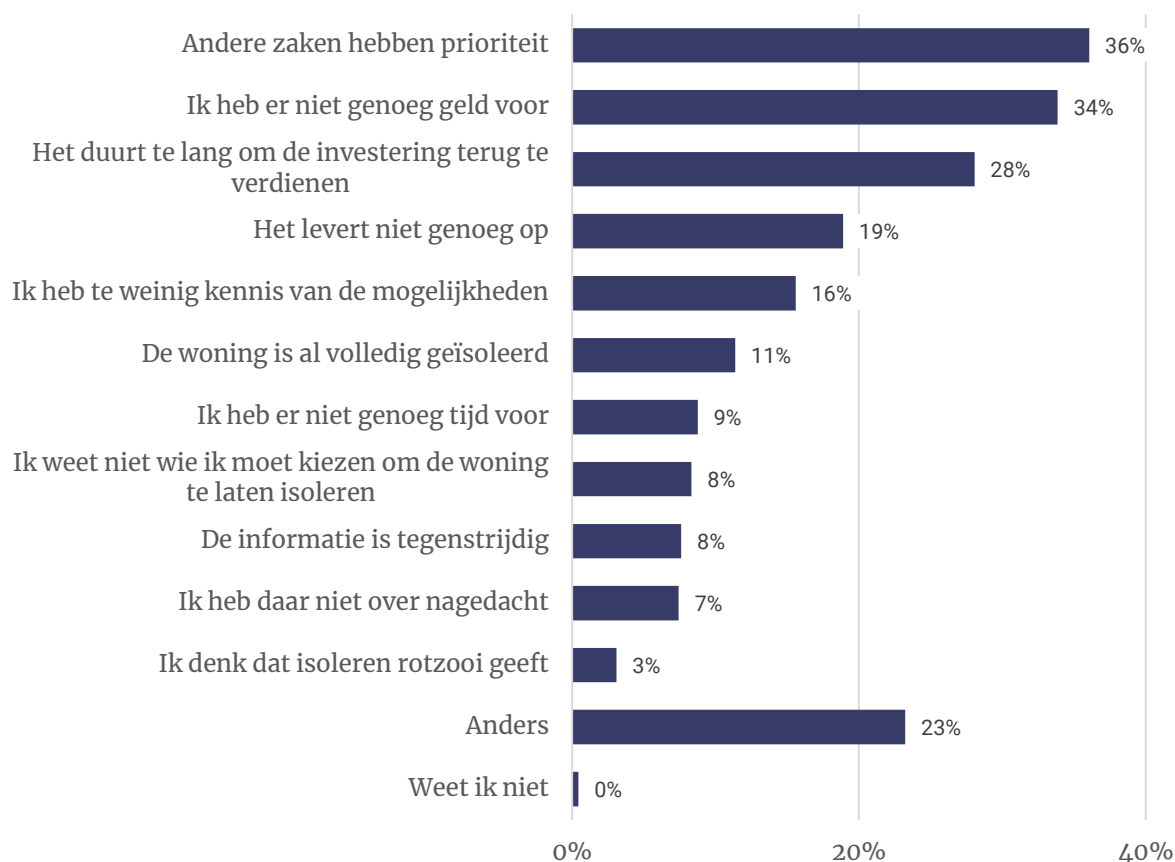
Het inkomen speelt ook een rol bij de houding ten opzichte van woningisolatie. Woningeigenaren met een bovenmodaal inkomen vinden isolatie vaker belangrijk en hebben ook vaker de kennis en middelen om te isoleren. Woningeigenaren die in een flat of appartement wonen zeggen minder vaak de kennis te weten hoe ze hun woning kunnen isoleren. Eigenaren van vrijstaande woningen hebben vaker voldoende financiële middelen en ook vaker concrete plannen om de woning te isoleren.

3.3 Gedrag en opvattingen niet-isoleerders

Andere prioriteiten en gebrek aan geld belangrijke redenen om niet te isoleren

Een derde van de niet-isoleerders (36%) heeft de eigen woning (nog) niet geïsoleerd omdat 'andere zaken prioriteit hebben' (Figuur 3.9). Daarna zijn financiële redenen als het gebrek aan geld (34%), een te lange terugverdientijd (28%) en te weinig rendement (19%) de meest genoemde redenen. Elf procent geeft aan dat de woning niet verder geïsoleerd kan worden. Zeven procent geeft aan gewoonweg niet aan isoleren gedacht te hebben. Andere niet-financiële argumenten als te weinig kennis (16%) of tijd (9%) horen niet bij de voornaamste redenen.

Figuur 3.9 – Kunt u aangeven waarom u uw woning niet heeft geïsoleerd? (gesteld aan niet-isoleerders; n=760)

Meerderheid niet-isoleerders heeft wel interesse in woningisolatie

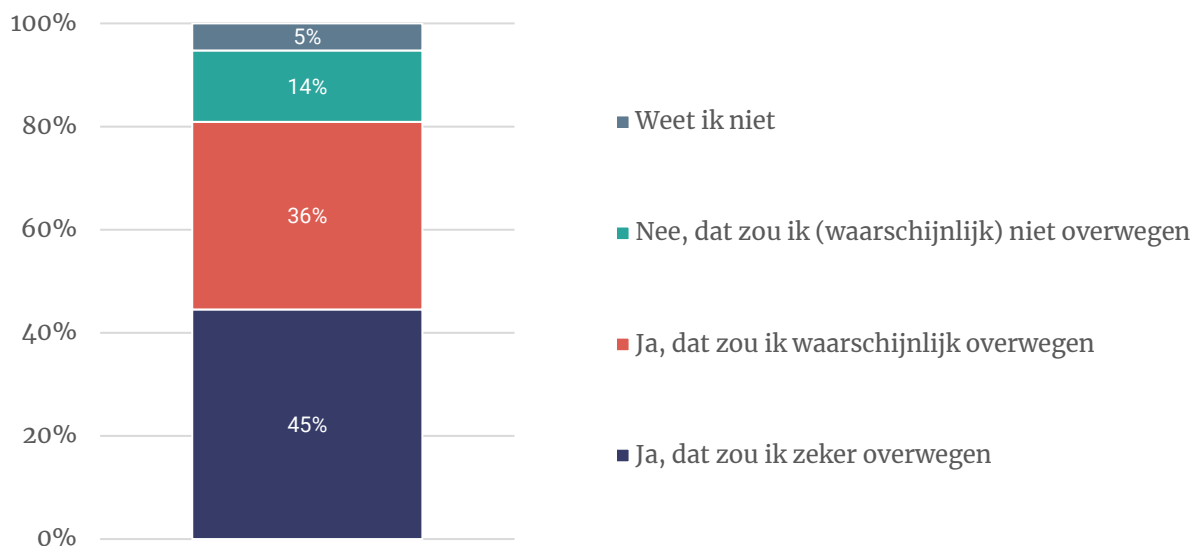
Niet-isoleerders die hun woning nog wel verder kunnen isoleren, willen hun woning over het algemeen in de toekomst mogelijk wel isoleren (Figuur 3.10). Bijna de helft (47%) geeft aan er nog geen concrete plannen voor te hebben en 12 procent noemt (ook) het wel te willen, maar niet te weten hoe. Elf procent heeft al plannen gemaakt en 3 procent beslist binnenkort om het wel of niet te doen. Bijna een op de vijf niet-isoleerders (17%) wil de woning hoe dan ook niet (verder) isoleren. Niet-isoleerders met een flat of appartement geven vaker dan gemiddeld aan wel te willen isoleren, maar niet te weten hoe. Niet-isoleerders met een hoekwoningen willen relatief vaak isoleren zonder daar al concrete plannen voor te hebben.

Figuur 3.10 – Wilt u uw woning in de toekomst mogelijk wel isoleren?
(gesteld aan niet-isoleerders waarvan de woning niet al volledig geïsoleerd is; n=641)

Vier op de vijf niet-isoleerders zouden woningisolatie overwegen indien kosten vergoed worden
Voor de niet-isoleerders waarvan de woning nog verder geïsoleerd kan worden, zou een vergoeding kunnen helpen. De meerderheid geeft aan zeker (45%) of waarschijnlijk (36%) te overwegen om de woning te isoleren als de kosten (deels of geheel) vergoed worden (Figuur 3.11).

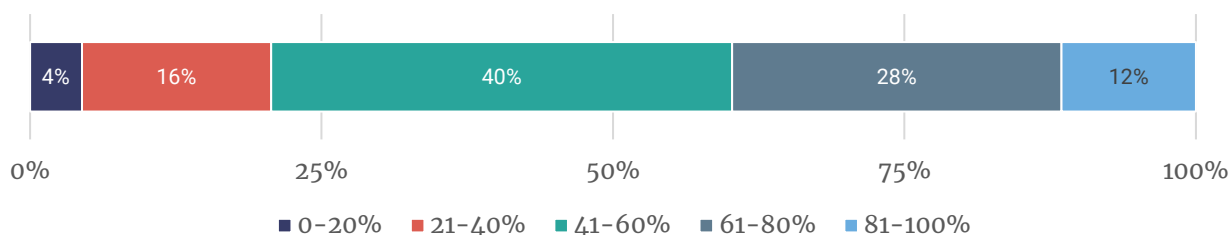
Figuur 3.11 – Stel u zou de kosten voor de isolatiemaatregelen (gedeeltelijk of geheel) vergoed krijgen. Zou u dan overwegen om uw woning te isoleren?
(gesteld aan niet-isoleerders waarvan de woning niet al volledig geïsoleerd is; n=641)

Huidige vergoeding te laag voor niet-isoleerders

Vier procent zou al overwegen de woning te isoleren bij een vergoeding van 20 procent of minder (Figuur 3.12). Dat is het percentage dat vergoed kan worden met de huidige isolatiesubsidies. Zes op de tien niet-isoleerders overwegen verdere woningisolatie bij een subsidie van 60 procent van de kosten. Twaalf procent overweegt het pas als de subsidie meer dan 80 procent vergoed wordt. Het gemiddelde gewenste vergoedingspercentage is 59 procent. Bij dat percentage zouden dus ongeveer zes op de tien niet-isoleerders wel overwegen om dit te doen.

Figuur 3.12 – Hoeveel procent van de kosten zou u vergoed willen krijgen, om te overwegen om uw woning (verder) te isoleren? (gesteld aan niet-isoleerders waarvan de woning niet al volledig geïsoleerd is; n=641) (open vraag)

*De vraag is door 86% beantwoord. Twaalf procent geeft aan het niet te weten en 2 procent zegt de woning hoe dan ook niet te isoleren.

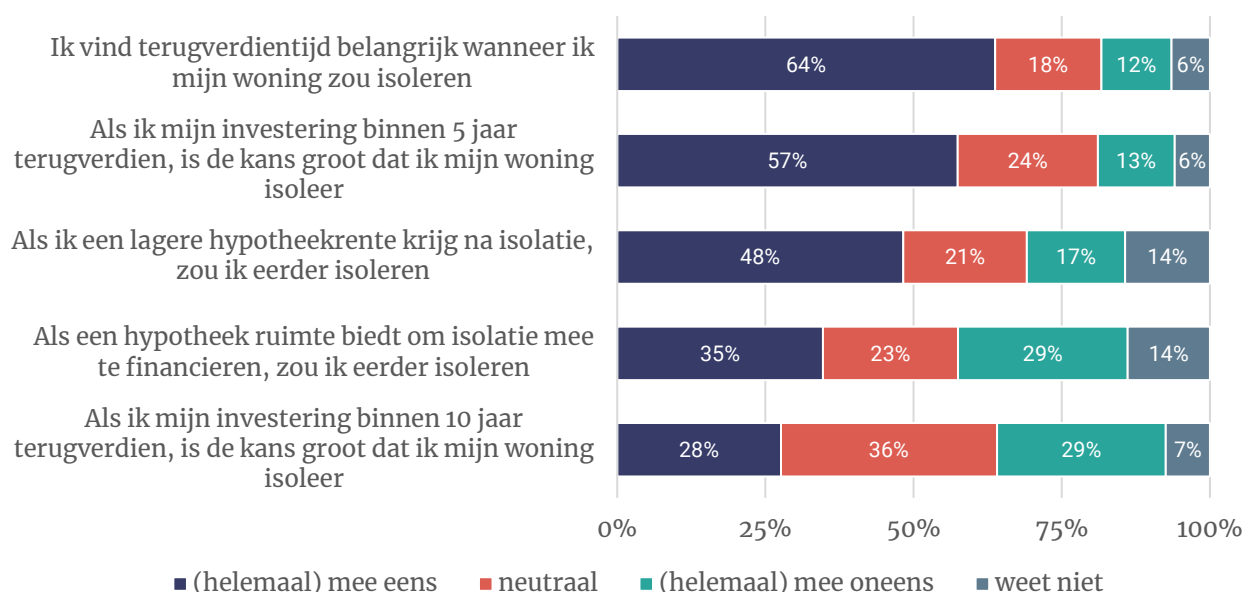

Terugverdientijd belangrijke overweging voor niet-isoleerders

Twee derde van de niet-isoleerders (64%) geeft aan dat de terugverdientijd belangrijk voor hen is als ze hun woning zouden isoleren (Figuur 3.13). Ruim de helft (57%) zou de woning overwegen te isoleren als de investering binnen vijf jaar is terugverdiend, wanneer dit tien jaar duurt, is dat 28 procent.

Een lagere hypotheekrente gekoppeld aan het isoleren van de woning is voor 48 procent van de niet-isoleerders een mogelijke motivatie voor isolatie. Over het meefinancieren van woningisolatie in de hypotheek is men minder positief als motiverende maatregelen: 35 procent zegt dan eerder te zullen isoleren, maar 29 procent geeft aan dat dit niet het geval is.

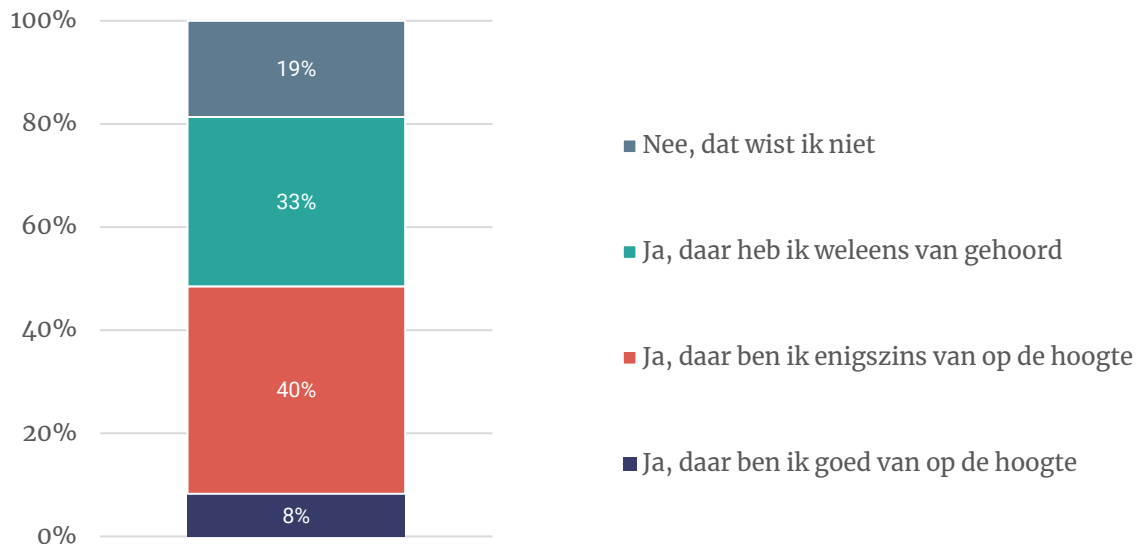
Figuur 3.13 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (gesteld aan niet-isoleerders waarvan de woning niet al volledig geïsoleerd is; n=641)

Minder dan een op de tien niet-isoleerders is goed op de hoogte van landelijke isolatiesubsidies

Een op de vijf niet-isoleerders (19%) heeft er nooit van gehoord dat er landelijke subsidies bestaan voor woningisolatie (Figuur 3.14). Vier op de tien niet-isoleerders zijn enigszins op de hoogte en 8 procent zegt goed op de hoogte te zijn.

Figuur 3.14 – Weet u dat er landelijke subsidies bestaan voor woningisolatie? (gesteld aan niet-isoleerders waarvan de woning niet al volledig geïsoleerd is; n=641)

3.4 Gedrag en opvattingen recente isoleerders

Vergroten van comfort belangrijkste reden om woning te isoleren

De belangrijkste reden voor recente isoleerders is het vergroten van het wooncomfort, driekwart (75%) noemt dit als reden (Figuur 3.15). Vervolgens noemt twee derde (66%) het verlagen van de energierekening. Voor bijna de helft (46%) is het besparen van geld een van de drie belangrijkste redenen. Een vermindering van CO₂-uitstoot en daarmee bijdragen aan een beter klimaat is voor drie op tien (30%) recente isoleerders een van de belangrijkste redenen. Een vijfde (22%) isoleert de woning omdat ze al bezig waren met een verbouwing of verhuizing, een logisch moment om isolatiemaatregelen in te passen.

Figuur 3.15 – Wat waren voor u de meest belangrijke redenen om uw woning te isoleren? (gesteld aan recente isoleerders; n=761) (maximaal 3 antwoorden mogelijk)

Ook als men één reden moet kiezen, wordt wooncomfort vaker dan andere redenen genoemd (39%) (Figuur 3.16). CO₂-uitstoot en het klimaat wordt door 10 procent genoemd, dat is bijna net zoveel als het besparen van geld genoemd wordt (11%).

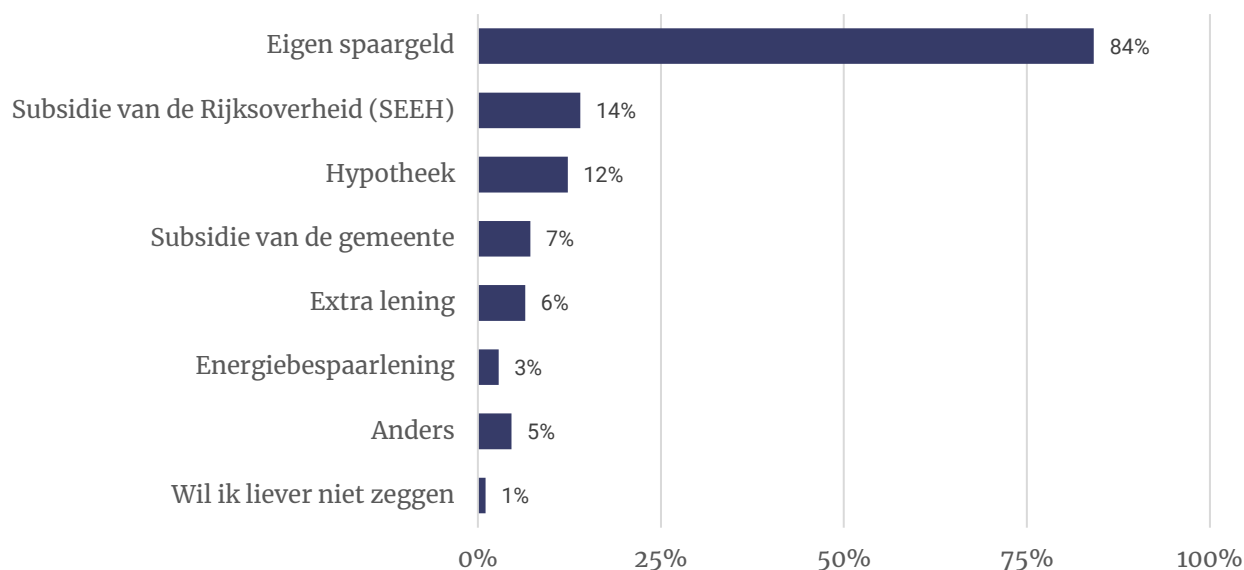
Figuur 3.16 – Wat was voor u de belangrijkste reden om uw woning te isoleren?
(gesteld aan recente isoleerders; exclusief weet niet voorgaande; vraag n=751)

Woningisolatie vooral bekostigd met eigen spaargeld

Het isoleren van de eigen woning financiert een groot deel van de recente isoleerders met eigen spaargeld (84%) (Figuur 3.17). Zestig procent financierde de isolatie alleen met spaargeld zonder aanvullende financiering. De groep recent isoleerders bestaat dus vooral uit woningeigenaren die de isolatie (deels) zelf kunnen betalen. Veertien procent heeft gebruik gemaakt van de subsidies van de Rijksoverheid (SEEH) en 12 procent heeft hypotheekruimte gebruikt voor de financiering. Van de 16 procent die zonder eigen spaargeld isoleerde, ontving 17 procent SEEH en gebruikte 30 procent de hypotheek voor de financiering.

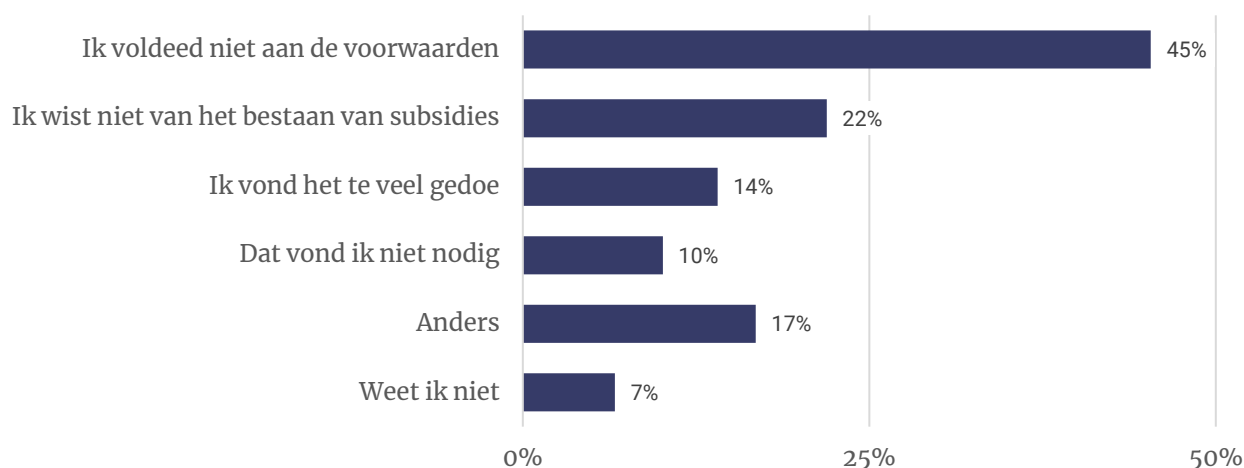
Figuur 3.17 – Hoe heeft u de isolatie van uw woning gefinancierd? (gesteld aan recente isoleerders; n=761) (meerdere antwoorden mogelijk)

Een op de vijf maakte vanwege onbekendheid geen gebruik van subsidie

De meest genoemde reden waarom recente isoleerders geen gebruik maakten van subsidie, is dat ze niet voldeden aan de voorwaarden (45%) (Figuur 3.18). Een op de vijf (22%) geeft aan dat ze niet bekend waren met de subsidies. Veertien procent vond het te veel gedoe en 10 procent vond het niet nodig. Onder 'anders' noemt men vooral zaken die bij de bestaande categorieën horen. Daarnaast noemt een aantal woningeigenaren dat de subsidiepot al leeg was. Woningeigenaren die minder dan een modaal inkomen hebben, geven minder vaak aan dat ze niet aan de voorwaarden voldeden.

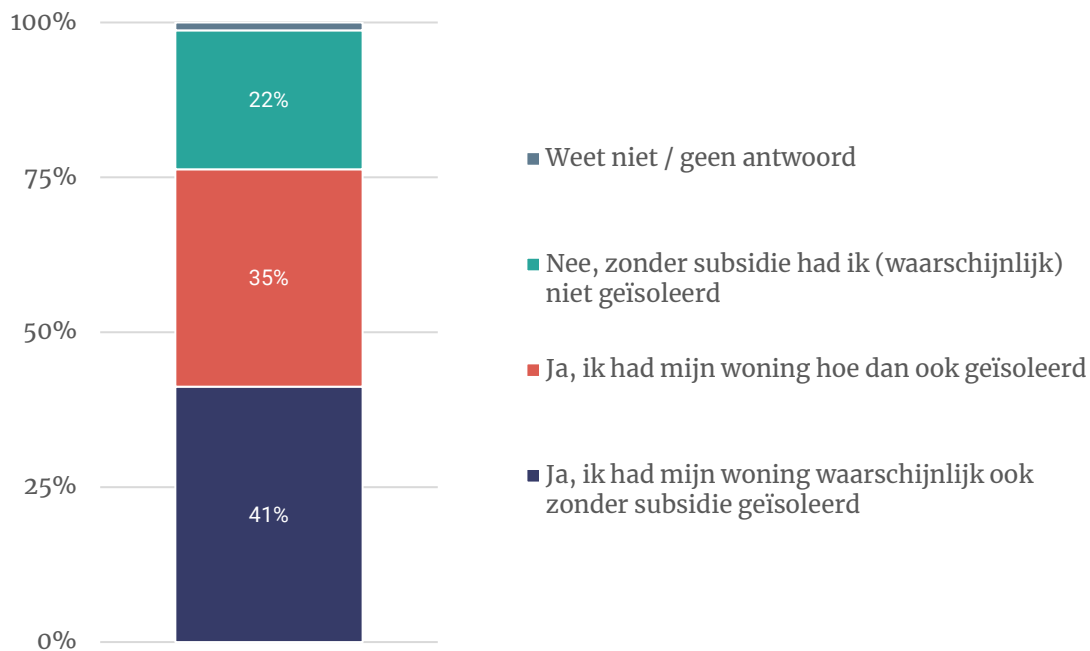
Figuur 3.18 – Waarom heeft u geen gebruik gemaakt van subsidie om de isolatiemaatregelen te financieren? (recente isoleerders zonder subsidie; n=579) (meerdere antwoorden mogelijk)

Een vijfde subsidieontvangers had woning zonder subsidie niet geïsoleerd

Van de recente isoleerders die subsidie ontvingen, geeft een op de vijf (22%) aan dat ze anders niet geïsoleerd hadden (Figuur 3.19). Driekwart (76%) zou de woning (waarschijnlijk) ook zonder subsidie hebben geïsoleerd.

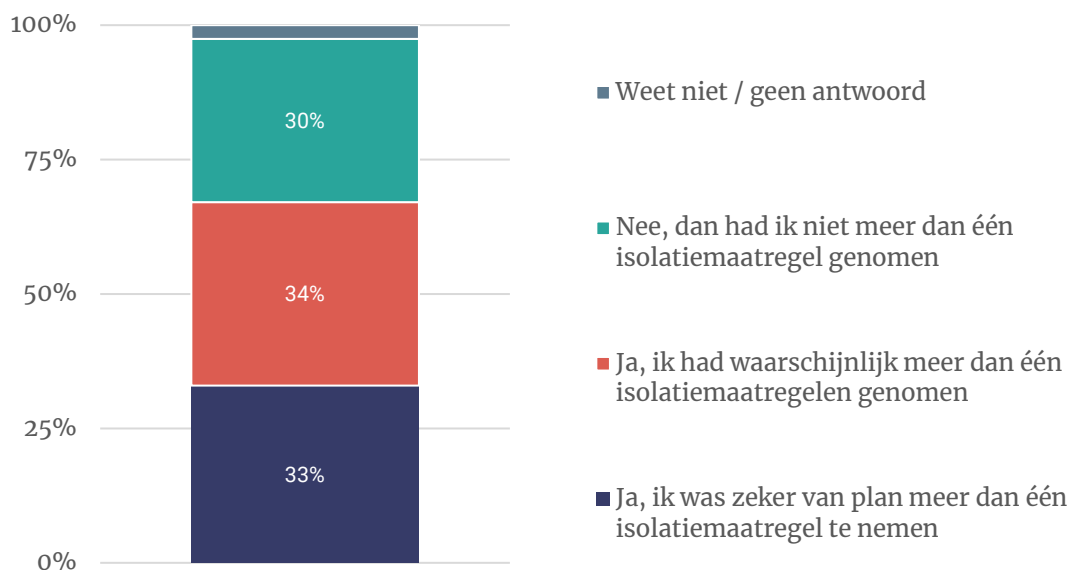
Figuur 3.19 – Had u zonder subsidie uw woning ook geïsoleerd?
(gesteld aan recente isoleerders met subsidie; n=173)

Voorwaarden landelijke subsidie zorgen in drie op de tien gevallen voor meer isolatiemaatregels

De SEEH – de subsidie van de Rijksoverheid voor woningisolatie, heeft als voorwaarde dat er minimaal twee isolatiemaatregelen genomen moeten worden. Drie op de tien recente isoleerders die gebruikmaakten van deze regeling hadden zonder deze voorwaarde niet meer dan één isolatiemaatregel genomen (Figuur 3.20). Twee derde (67%) denkt dat ze ook zonder die voorwaarde (waarschijnlijk) meerdere isolatiemaatregelen zouden hebben genomen, waarvan de helft dat ‘zeker’ van plan was.

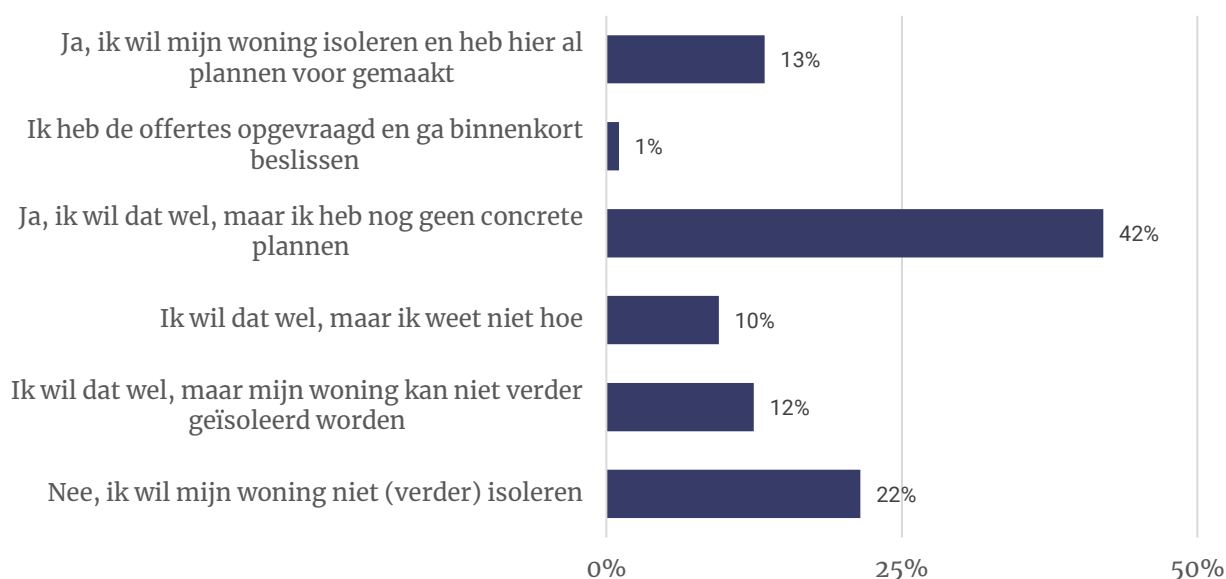
Figuur 3.20 – Had u zonder deze voorwaarde ook meer dan één isolatiemaatregel genomen? (gesteld aan recente isoleerders met SEEH; n=118)

Meerderheid recente isoleerders geïnteresseerd in woningisolatie, maar dat is niet altijd mogelijk

Isoleerders willen hun woning over het algemeen in de toekomst mogelijk wel isoleren. Een op de vijf (22%) wil dit helemaal niet. Een op de acht (13%) heeft concrete plannen gemaakt en 1 procent heeft al offertes opgevraagd. Twee op de vijf (42%) geven aan dat er echter geen concrete plannen zijn (Figuur 3.21). Eén deel van de recente isoleerders (10%) wil verder isoleren, maar weet niet hoe dat moet. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met niet-isoleerders (Figuur 3.10). Isoleerders met een flat of appartement geven vaker dan gemiddeld aan wel te willen isoleren, maar niet hoe ze dit (nog) verder moeten doen. Isoleerders met vrijstaande woningen geven relatief vaak aan dat de woning niet verder geïsoleerd meer kan worden.

Figuur 3.21 – Bent u van plan uw woning in de toekomst mogelijk verder te isoleren? (recente isoleerders; n=761)

3.5 Houding en opvattingen recente isoleerders en niet-isoleerders

Effect coronacrisis op houding tegenover isolatie beperkt

De coronacrisis heeft voor de twee derde (68%) van de woningeigenaren geen invloed op de houding ten opzichte van isoleren (Figuur 3.22). Dit geldt nog iets sterker voor recente isoleerders (72%) dan voor niet-isoleerders (63%). Het vaakst genoemde effect (13%) is dat men meer thuiszit en daardoor vanuit het oogpunt van comfort overweegt de woning te isoleren.

Figuur 3.22 – Het afgelopen jaar is er door de coronacrisis veel veranderd. Denkt u nu anders over het isoleren van uw woning dan voorheen? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

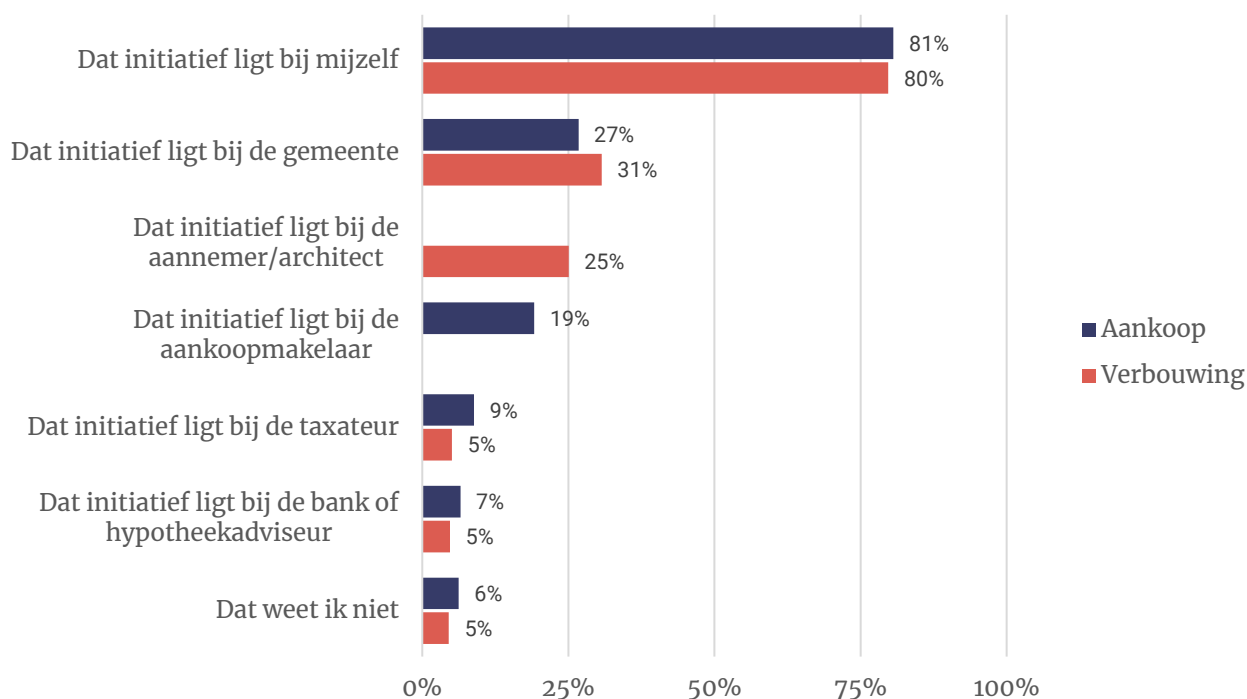

Initiatief informatie woningisolatie moet vooral bij eigenaren zelf liggen

Het kopen van een woning kan een moment zijn om na te denken over woningisolatie. Vier op de vijf woningeigenaren vinden dat het initiatief voor het verkrijgen van informatie dan bij henzelf zou moeten liggen (Figuur 3.23). Een kwart (27%) vindt dat de gemeente initiatief moet nemen en 19 procent noemt de aankoopmakelaar. Recente isoleerders noemen vaker dan niet-isoleerders de gemeente als partij waar het initiatief moet liggen. Niet-isoleerders noemen vaker de aankoopmakelaar of hypotheekadviseur.

Ook een verbouwing kan een moment zijn om over isolatie na te denken. Net als bij een woningaankoop vinden vier op de vijf woningeigenaren (80%) dat het initiatief om informatie te krijgen dan bij henzelf zou moeten. Drie op de tien woningeigenaren (31%) vinden dat de gemeente initiatief moet nemen. Een kwart (25%) wenst een leidende rol van de aannemer of architect. Recente isoleerders noemen de gemeente vaker dan niet-isoleerders. Niet-isoleerders noemen de bank of hypotheekadviseur vaker.

Figuur 3.23 – Stel dat u een nieuwe woning koopt / Stel dat u uw woning gaat verbouwen. Bij wie vindt u dat het initiatief zou moeten liggen om u van informatie over isolatie te voorzien? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521) (Meerdere antwoorden mogelijk)

Een op drie woningeigenaren wordt graag ontzorgd bij informatie over woningisolatie

Een meerderheid (63%) wil informatie over het isoleren van de woning graag zoveel mogelijk of volledig zelf uitzoeken (Figuur 3.24). Een derde (32%) wordt daarentegen graag op weg geholpen. Niet-isoleerders willen vaker ontzorgd worden (35%) dan recente isoleerders (28%).

Figuur 3.24 – Stel dat u informatie wilt over het laten isoleren van uw woning. Sommige mensen vinden het prettig om dit soort zaken helemaal zelf uit te zoeken, terwijl anderen het prettig vinden als zij hierbij zoveel mogelijk op weg worden geholpen (ontzorgd worden). Wat is hierin uw voorkeur? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

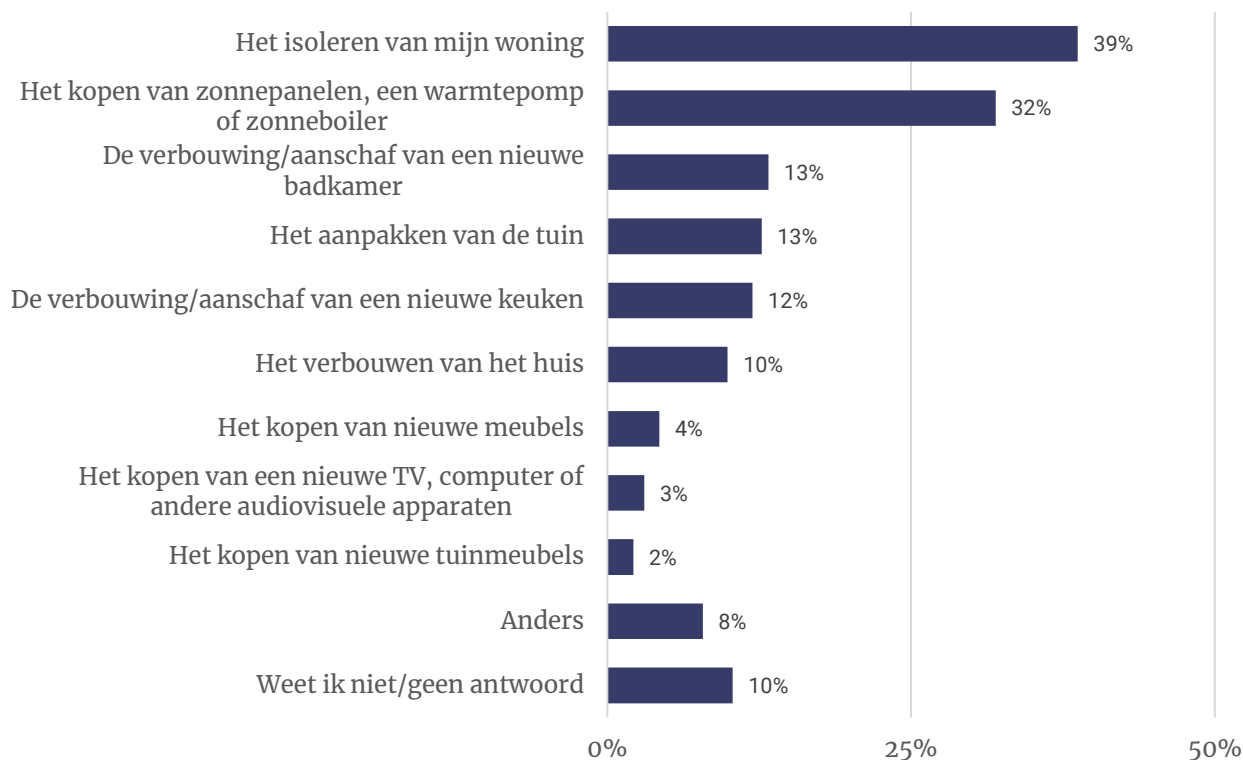

Woningisolatie optie voor het vergroten van het wooncomfort

Als men € 2.000,- krijgt om te besteden aan het wooncomfort, zou 39 procent dit uitgeven aan woningisolatie (Figuur 3.25). Dit is hoger onder niet-isoleerders (42%) dan onder recente isoleerders (35%). Vijf procent noemt dat ze het geld uitsluitend aan isolatie uit zouden geven. Na woningisolatie noemt men zonnepanelen het meest (32%). Dit wordt meer door recente isoleerders (37%) dan niet-isoleerders (27%) genoemd. Niet-isoleerders noemen in vergelijking met recente isoleerders relatief vaak dat ze het zouden besteden aan een nieuwe keuken of media-apparatuur. Eigenaren van een flat of appartement noemen vaker dan andere woningeigenaren het te willen besteden aan media-apparatuur of meubels.

Van de groep die de € 2.000,- zou besteden aan woningisolatie heeft een deel ook al plannen gemaakt om de eigen woning (verder) te isoleren: dit geldt voor 17 procent van de niet-isoleerders en 23 procent van de recente isoleerders. Daarnaast heeft 6 procent van de niet-isoleerders en 3 procent van de recente isoleerders in deze groep al offertes opgevraagd en beslist binnenkort om de woning al dan niet te isoleren.

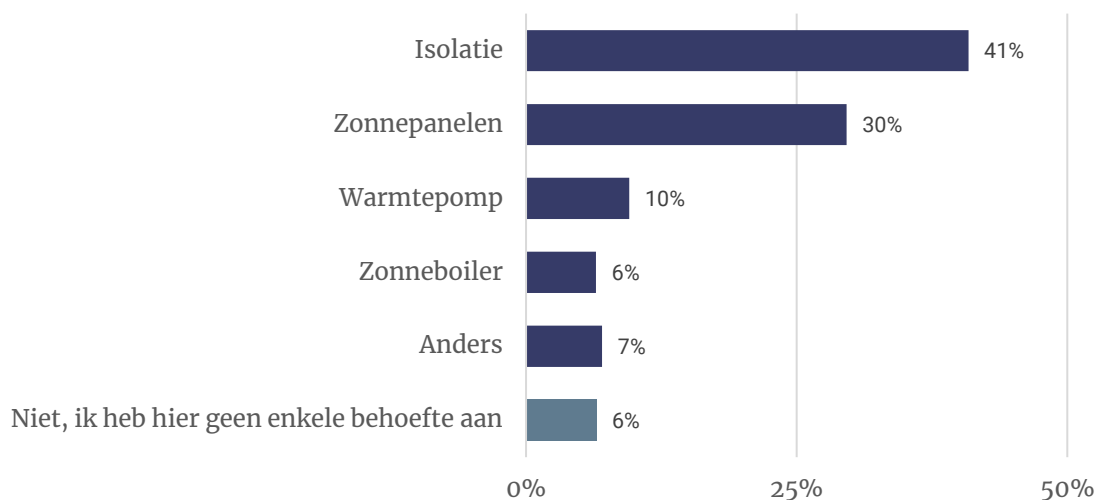
Figuur 3.25 – Stel dat u € 2.000,- zou krijgen voor het vergroten van uw wooncomfort. Waar zou u dit dan aan besteden? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521) (meerdere antwoorden mogelijk)

Isolatie en zonnepanelen meest genoemde verduurzamingsmaatregelen

Wanneer men een voucher zou krijgen specifiek voor energiebesparende maatregelen, dan zou 41 procent dit besteden aan isolatie (Figuur 3.26). Daarna noemt men zonnepanelen (30%) of een warmtepomp (10%) het vaakst. Bij 'anders' noemt men onder andere meer specifieke vormen van isolatie zoals beter glas of vloerisolatie. Daarnaast noemt men onder meer aardwarmte, Ledlampen, een elektrisch fornuis en regenwateropvang. Eigenaren van een flat of appartement geven minder vaak dan gemiddeld aan dat ze de voucher willen besteden aan zonnepanelen, een warmtepomp of een zonneboiler.

Figuur 3.26 – En stel dat u een voucher (tegoed) zou krijgen waarmee u € 2.000,- kunt besteden aan één maatregel voor het verduurzamen van uw woning binnen 2 jaar. Waar zou u de voucher dan aan willen besteden? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521)

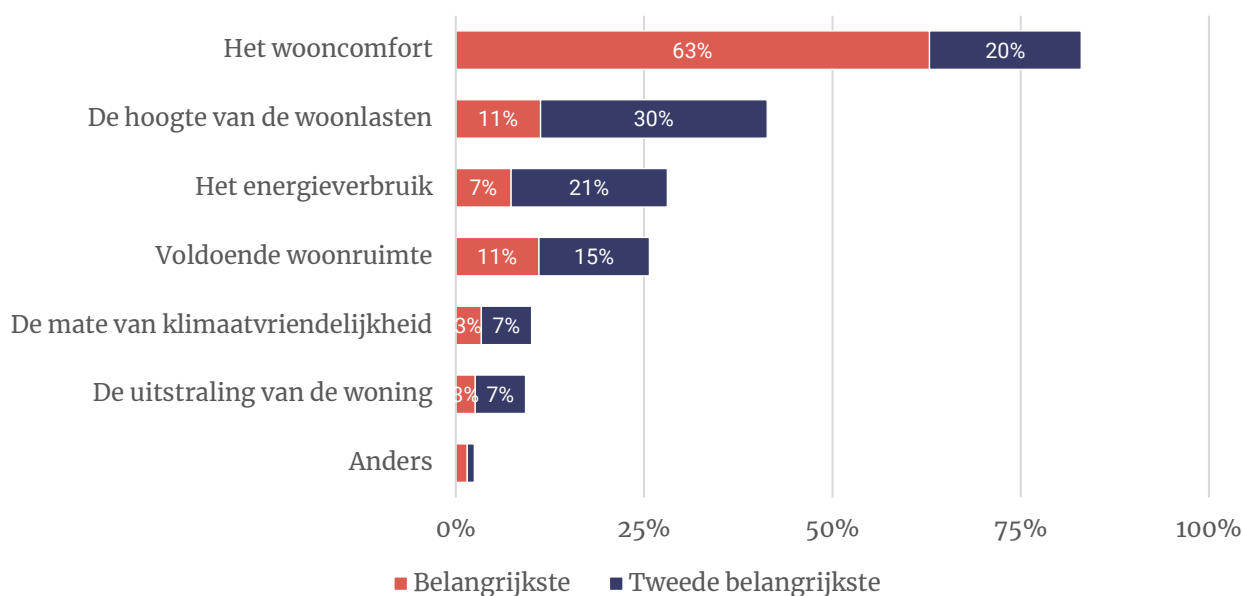

Wooncomfort voor zes op tien het belangrijkste aspect van de woning

Wooncomfort is voor woningeigenaren het belangrijkste aspect van hun woning. Twee derde (63%) noemt dit als hét belangrijkste aspect en nog eens 20 procent noemt dit als tweede belangrijkste aspect (Figuur 3.27). Daarna volgen de hoogte van de woonlasten (voor 41% het belangrijkste of tweede belangrijkste aspect), het energieverbruik (28%) en het hebben van voldoende woonruimte (26%). Klimaatvriendelijkheid noemt men relatief weinig: 3 procent vindt dit het belangrijkste aspect en 7 procent noemt het als het op een na belangrijkste aspect.

Recente isoleerders noemen wooncomfort nog vaker dan niet-isoleerders als het belangrijkste aspect. Voor niet-isoleerders zijn voldoende woonruimte en de hoogte van de woonlasten vaker het meest belangrijke aspect dan voor recente isoleerders.

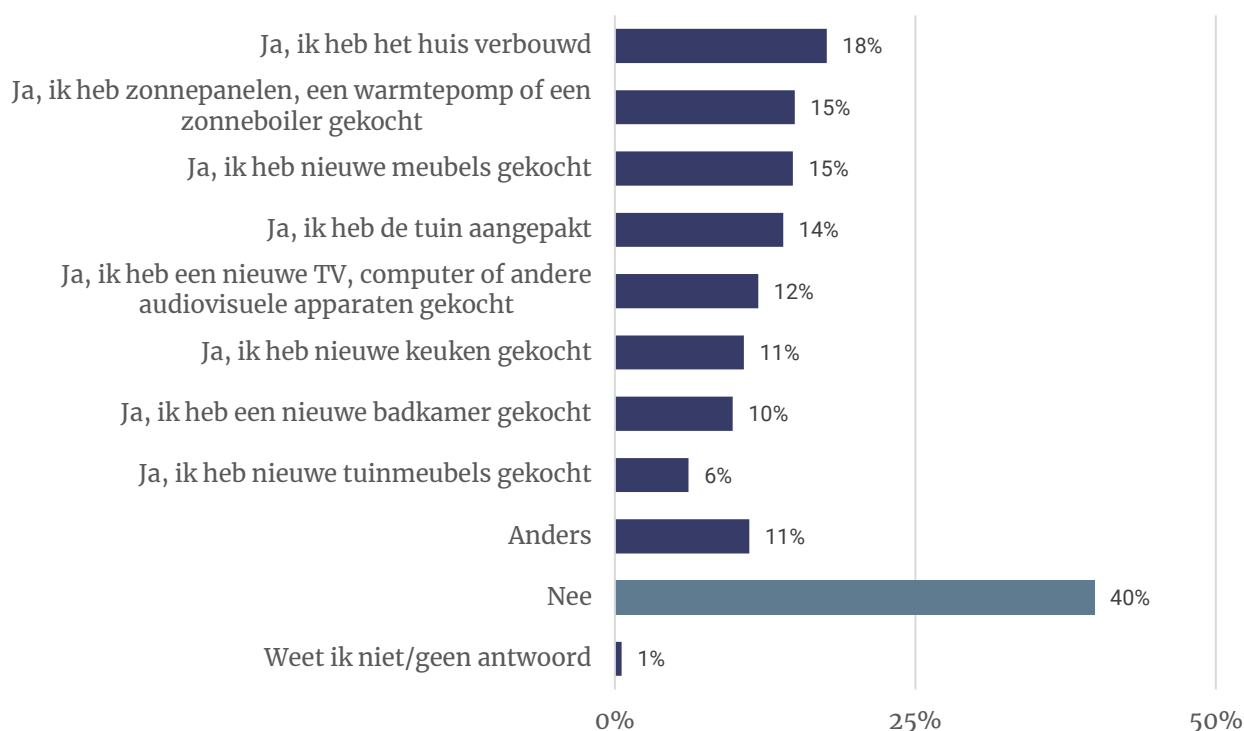
Figuur 3.27 – Wat vindt u het meest belangrijk aan uw woning? Kunt u hier een top 2 van maken? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; optionele vraag; belangrijkste n=1.495; tweede n=1.427)

Zes op de tien woningeigenaren gaven afgelopen jaar geld uit voor vergroten wooncomfort

Het afgelopen jaar deed 60 procent van de woningeigenaren uitgaven van € 2.000,- of meer om het woonplezier te vergroten (anders dan woningisolatie) (Figuur 3.28). Recente isoleerders deden vaker een uitgave van € 2.000,- of meer (68%) dan niet-isoleerders (51%). Het verbouwen van het huis (18%), de aanschaf van zonnepanelen, een warmtepomp of een zonneboiler (15%) en de aanschaf van nieuwe meubels (15%) staan bovenaan het lijstje met grote uitgaven.

Figuur 3.28 – Heeft u in het afgelopen jaar uitgaven van € 2.000 of meer gedaan anders dan isolatie om uw woonplezier te vergroten? (gesteld aan recente isoleerders en niet-isoleerders; n=1.521) (meerdere antwoorden mogelijk)

A Bijlage: vragenlijst

Screeningsvragen

We starten met enkele vragen over uw woning.

1. Bent u eigenaar van uw woning?

- Ik ben huurder
- Ik ben de eigenaar
- Ik ben de partner van de eigenaar
- Ik ben een inwonend gezinslid
- Anders, namelijk:

Geen eigenaar of partner → einde vragenlijst.

Indien men niet in een eigen koopwoning (eigenaar of partner) woont → einde vragenlijst. (dus een huurder, inwonend gezinslid of anders → einde vragenlijst)

Vraag 1 is ter controle. We weten alleen of men in een koopwoning woont of niet. Ons voorstel is om partners ook te benaderen, omdat zij vaak toch ook meebeslissen over dit soort zaken. Als we deze groep uitsluiten, verkleinen we de mogelijk steekproefpoel te veel.

2. Wat is het bouwjaar van uw woning?

- Mijn woning is gebouwd voor 1983
- Mijn woning is gebouwd in de periode 1983-2021
- Weet ik niet

Woning gebouwd na 1983 of 'weet niet' -> einde vragenlijst

Vraag 2 is ter controle. We selecteren de steekproef hierop, maar het kan net veranderd zijn. Daarnaast weten we niet het exacte bouwjaar, maar alleen de categorieën (bijv. 1980-1985).

<Eventueel inleidend uitgebreid stukje wat verschillende typen isolatie inhouden. Daarbij kunnen we ook nog "i'tjes toevoegen" bij de desbetreffende maatregel>

3. Zijn er in uw huidige woning een van de volgende isolatiemaatregelen toegepast?

Zo ja, wanneer?

	Ja, in de afgelopen vijf jaar (2016- 2021)	Ja, maar eerder dan 2016	Nee	Weet ik niet
De (spouw)muur [Ⓛ] of gevel [Ⓛ] is geïsoleerd	☐	☐	☐	☐
De vloer van de begane grond of kruipruimte is geïsoleerd	☐	☐	☐	☐
De meeste ramen (minimaal 80%) hebben dubbel glas [Ⓛ] of beter glas (HR+, HR++ of triple glas) gekregen	☐	☐	☐	☐
Het dak of de zoldervloer is geïsoleerd	☐	☐	☐	☐

Ⓛ (spouw)muur= Een spouwmuur is een dubbele buitenmuur met ruimte (lucht) ertussen. Met spouwmuurisolatie wordt deze tussenruimte met isolatiemateriaal opgevuld.

Ⓛ gevel= Met gevelisolatie wordt een voorzetwand/muur geplaatst tegen de buitenmuur van de woning aan en wordt de ruimte tussen de nieuwe en oude muur opgevuld met isolatiemateriaal.

Ⓛ dubbel glas= Dubbel glas bestaat uit 2 lagen glas met lucht ertussen. HR+ en HR++ is dubbel glas met een coating en een isolerend gas tussen de platen. Triple glas bestaat uit 3 glasplaten met coating en isolerend gas.

Indeling groepen:

Recente Isoleerder= minimaal 1 isolatiemaatregel in de afgelopen vijf jaar

Niet-isoleerder= geen isolatiemaatregelen in de afgelopen vijf jaar

In fase 1 laten we dus iedereen doorgaan in de vragenlijst. Zodra we de eerste batch binnen hebben, bepalen we de gewenste verdeling voor fase 2. Als we in fase 2 een groep vol hebben, dan gaat men naar het einde van de vragenlijst.

Kennis en oriëntatie

De volgende vragen gaan over energieverbruik en woningisolatie.

4. In hoeverre weet u de hoogte van uw gasrekening op jaarbasis?

- Daar ben ik goed van op de hoogte
- Daar ben ik enigszins van op de hoogte
- Daar ben ik niet goed van op de hoogte
- Mijn woning is volledig aardgasvrij, ik gebruik geen aardgas

5. Isolatiemaatregelen hebben een gemiddelde terugverdientijd.

Door het nemen van isolatiemaatregelen daalt het energieverbruik en daardoor dus ook de energierekening. Na een aantal jaren is de totale besparing die is gerealiseerd hoger dan de kosten van de isolatiemaatregelen en heeft men de kosten dus terug verdiend.

We zijn benieuwd of mensen de terugverdientijd van bepaalde investeringen kunnen inschatten.

Hoelang denkt u dat het gemiddeld duurt om de volgende investering terug te verdienen?

Probeer een goede schatting te maken.

	0 tot 2 jaar	2 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	10 tot 20 jaar	20 tot 30 jaar	Langer dan 30 jaar	Dat weet ik echt niet
Het isoleren van een plat dak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het isoleren van een schuin dak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het isoleren van een zoldervloer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het isoleren van een spouwmuur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het isoleren van een gevel (voorzetwand)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het isoleren van een vloer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bodemisolatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Raamisolatie (van enkelglas naar hr++) ①	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Raamisolatie (van dubbelglas naar hr++) ①	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

① hr++= Hoog-rendementglas ++, dit bespaart meer energie dan dubbelglas.

6a. Heeft u (of uw partner) uw huidige woning tussen 2016 en 2021 gekocht?

- Ja, deze woning is in 2016 of na 2016 gekocht
- Nee, de woning is al eerder gekocht
- Dat weet ik niet

6b. Heeft u (of uw partner) uw huidige woning tussen 2016 en 2021 verbouwd?

- Ja, deze woning is in 2016 of na 2016 verbouwd
- Nee, de woning is na 2015 niet verbouwd
- Dat weet ik niet

<indien 6a én 6b is niet ja> → V8

7. Heeft u bij de aankoop en/ of verbouwing van uw woning advies gekregen over mogelijkheden tot isolatie van de woning?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja, van mijn makelaar
- Ja, van mijn hypotheekadviseur
- Ja, van mijn aannemer
- Ja, van de gemeente
- Anders, namelijk:
- Nee
- Weet ik niet (meer)

<V7b stellen indien V7=nee>

7b. U geeft aan dat u bij de aankoop / verbouwing geen advies heeft gehad over mogelijkheden tot isolatie van de woning. Had u daar wel behoefte aan? Zo ja, van wie had u advies willen krijgen?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Van mijn makelaar
- Van mijn hypotheekadviseur
- Van mijn aannemer
- Van de gemeente
- Anders, namelijk:
- Nee, ik had geen behoefte aan informatie over isolatie
- Weet ik niet (meer)

8. We leggen u nu een aantal energiebesparende maatregelen voor. Welke maatregelen komen (denkt u of weet u) in aanmerking voor landelijke subsidie van de Rijksoverheid?
[random volgorde]

	Wel	Niet
HR++ glasisolatie	☐	☐
Spouwmuur- of gevelisolatie	☐	☐
Vloerisolatie	☐	☐
Dakisolatie	☐	☐
Bodemisolatie	☐	☐
Zoldervloerisolatie	☐	☐
Kieren dichtn	☐	☐
Inductiekookplaat	☐	☐
Radiatorfolie	☐	☐
LED-verlichting	☐	☐
Energieverbruiksmanager	☐	☐
Slimme thermostaat	☐	☐

9. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? [stellingen in random volgorde]

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/geen mening
Het is belangrijk dat de Rijksoverheid subsidie geeft voor woningisolatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het is belangrijk dat er in Nederland steeds minder aardgas wordt gebruikt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stimuleren van isolatie moet in het regeerakkoord terugkomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Enkel glas moet binnen 5 jaar verboden worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou mijn huis alleen (verder) isoleren, als de Rijksoverheid dit aantrekkelijker maakt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De Rijksoverheid moet meer geld beschikbaar stellen voor het isoleren van woningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De energierekening moet in het regeerakkoord terugkomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In 2050 moeten we geen aardgas meer gebruiken in Nederland	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9b. Als u wilt mag u uw antwoorden hieronder toelichten.

Gedrag en houding

10. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? [stellingen in random volgorde]

	Helemaa l mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Helemaa l mee oneens	Weet niet/gee n mening
Ik weet hoe ik mijn woning kan (laten) isoleren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb de financiële middelen om mijn woning te (laten) isoleren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn woning kan verder worden geïsoleerd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb concrete plannen om de isolatie van mijn woning dit jaar te verbeteren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het belangrijk om een goed geïsoleerde woning te hebben	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<Blok voor niet-isoleerders>

Recente isoleerders → V15

11. U gaf aan dat uw woning in de afgelopen jaren niet (verder) is geïsoleerd.

Kunt u aangeven waarom u dit niet heeft gedaan? [antwoorden in random volgorde]

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ik heb er niet genoeg geld voor
- Ik heb er niet genoeg tijd voor
- De informatie is tegenstrijdig
- Ik weet niet wie ik moet kiezen om de woning te laten isoleren
- Ik heb daar niet over nagedacht
- Ik heb te weinig kennis van de mogelijkheden
- Het levert niet genoeg op
- Het duurt te lang om de investering terug te verdienen
- De woning is al volledig geïsoleerd → V24
- Andere zaken hebben prioriteit
- Ik denk dat isoleren rotzooi geeft
- Anders, namelijk:
- Weet ik niet

12. Wilt u uw woning in de toekomst mogelijk wel isoleren?

- Ja, ik wil mijn woning isoleren en heb hier al plannen voor gemaakt
- Ik heb de offertes opgevraagd en ga binnenkort beslissen
- Ja, ik wil dat wel, maar ik heb nog geen concrete plannen
- Ik wil dat wel, maar ik weet niet hoe
- Ik wil dat wel, maar mijn woning is niet geschikt voor (verdere) isolatie
- Nee, ik wil mijn woning niet isoleren

13a. U heeft uw woning nu niet (volledig) geïsoleerd. Stel u zou de kosten voor de isolatiemaatregelen (gedeeltelijk of geheel) vergoed krijgen. Zou u dan overwegen om uw woning te isoleren?

- Ja, dat zou ik zeker overwegen
- Ja, dat zou ik waarschijnlijk overwegen
- Nee, dat zou ik (waarschijnlijk) niet overwegen
- Weet ik niet

13b. Hoeveel procent van de kosten zou u vergoed willen krijgen, om te overwegen om uw woning (verder) te isoleren?

- _____ procent
- Ik zou mijn woning hoe dan ook niet isoleren
 - Weet ik niet

13c. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/geen mening
Als ik mijn investering binnen 10 jaar terugverdien ①, is de kans groot dat ik mijn woning isoleer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik mijn investering binnen 5 jaar terugverdien ①, is de kans groot dat ik mijn woning isoleer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind terugverdientijd belangrijk wanneer ik mijn woning zou isoleren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als een hypotheek ruimte biedt om isolatie mee te financieren, zou ik eerder isoleren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik een lagere hypotheekrente krijg na isolatie, zou ik eerder isoleren	☐	☐	☐	☐	☐	☐

① terugverdientijd= Door het nemen van isolatiemaatregelen daalt het energieverbruik en daardoor dus ook de energierekening. Na een aantal jaren is de totale besparing die is gerealiseerd hoger dan de kosten van de isolatiemaatregelen en zijn de kosten dus terug verdiend.

14. Weet u dat er landelijke subsidies bestaan voor woningisolatie?

- Ja, daar ben ik goed van op de hoogte
- Ja, daar ben ik enigszins van op de hoogte
- Ja, daar heb ik weleens van gehoord
- Nee, dat wist ik niet

<start blok recente isoleerders>

Niet-isoleerders → V20

15. U gaf eerder aan uw woning in de afgelopen jaren geïsoleerd te hebben.

Wat waren voor u de meest belangrijke redenen om uw woning te isoleren?

Maximaal 3 antwoorden mogelijk.

- Het verlaagt de energierekening
- Ik bespaar er (op termijn) geld mee
- Ik kwam in aanmerking voor subsidies
- Het draagt bij aan een beter klimaat en minder CO₂-uitstoot
- Het zorgt voor meer comfort in mijn woning
- Ik wilde meedoen aan een actie in de buurt
- Ik was al bezig met een verbouwing/recent verhuisd
- Ik wil mijn woning verkopen met een goed energielabel
- Nog een andere reden, namelijk:
- Weet ik niet

→ V19b

<filter V15 – indien meerdere antwoorden genoemd>

16. Wat was voor u de belangrijkste reden om uw woning te isoleren?

[alleen genoemde antwoorden bij vraag 15 worden getoond]

17. Hoe heeft u de isolatie van uw woning gefinancierd?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Eigen spaargeld
- Extra lening
- Hypotheek
- Energiebespaarlening
- Subsidie van de Rijksoverheid (SEEH)
- Subsidie van de gemeente
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Indien wel subsidies gebruikt → V18

17b. Waarom heeft u geen gebruik gemaakt van subsidie om de isolatiemaatregelen te financieren?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ik wist niet van het bestaan van subsidies
- Dat vond ik niet nodig
- Ik voldeed niet aan de voorwaarden
- Ik vond het te veel gedoe
- Anders, namelijk:
- Weet ik niet

Na deze vraag → V19b

18. Had u zonder subsidie uw woning ook geïsoleerd?

- Ja, ik had mijn woning hoe dan ook geïsoleerd
- Ja, ik had mijn woning waarschijnlijk ook zonder subsidie geïsoleerd
- Nee, zonder subsidie had ik (waarschijnlijk) niet geïsoleerd
- Weet niet / geen antwoord

Indien geen subsidie van Rijksoverheid gebruikt → V19b

19. U heeft gebruik gemaakt van subsidies van de Rijksoverheid (SEEH). Voorwaarde van deze subsidieregeling is, dat er minimaal twee isolatiemaatregelen genomen moeten worden.

Had u zonder deze voorwaarde ook meer dan één isolatiemaatregel genomen?

- Ja, ik was zeker van plan meer dan een isolatiemaatregel te nemen
- Ja, ik had waarschijnlijk meer dan een isolatiemaatregelen genomen
- Nee, dan had ik niet meer dan een isolatiemaatregel genomen
- Weet niet / geen antwoord

19b. Bent u van plan uw woning in de toekomst mogelijk verder te isoleren?

- Ja, ik wil mijn woning isoleren en heb hier al plannen voor gemaakt
- Ik heb de offertes opgevraagd en ga binnenkort beslissen
- Ja, ik wil dat wel, maar ik heb nog geen concrete plannen
- Ik wil dat wel, maar ik weet niet hoe
- Ik wil dat wel, maar mijn woning kan niet verder geïsoleerd worden
- Nee, ik wil mijn woning niet (verder) isoleren

<einde blok recente isoleerders>
<volgende vragen weer voor iedereen>

Achtergrond

We sluiten af met enkele vragen over uw voorkeur en houding op het gebied van uw woning en energie.

20. Het afgelopen jaar is er door de coronacrisis veel veranderd.

Denkt u nu anders over het isoleren van uw woning dan voorheen?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja, ik houd meer geld over en daardoor is woningisolatie een reëlere optie
- Ja, doordat ik meer thuis zit is wooncomfort belangrijker en overweeg ik sterker om mijn woning te isoleren
- Ja, ik heb nu minder inkomsten en zal daardoor minder snel mijn woning isoleren
- Ja, ik wil geen vreemde mensen over de vloer en zal daardoor minder snel mijn woning isoleren
- Ja, ik heb nu meer tijd om me hiermee bezig te houden
- Anders, namelijk:
- Nee, dit heeft geen invloed

21. Stel dat u een nieuwe woning koopt. Dit kan een moment zijn om informatie te verkrijgen over het laten isoleren van deze nieuwe woning.

Bij wie vindt u dat het initiatief zou moeten liggen om u van informatie over isolatie te voorzien?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Dat initiatief ligt bij de aankoopmakelaar
- Dat initiatief ligt bij de bank of hypotheekadviseur
- Dat initiatief ligt bij de taxateur
- Dat initiatief ligt bij de gemeente
- Dat initiatief ligt bij mijzelf
- Dat weet ik niet

22. Stel dat u uw woning gaat verbouwen. Dit kan een moment zijn om te kijken naar de mogelijkheden voor isolatie.

Bij wie vindt u dat het initiatief zou moeten liggen om u van informatie over isolatie te voorzien?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Dat initiatief ligt bij de bank of hypotheekadviseur
- Dat initiatief ligt bij de taxateur
- Dat initiatief ligt bij de gemeente
- Dat initiatief ligt bij de aannemer/architect
- Dat initiatief ligt bij mijzelf
- Dat weet ik niet

23. Stel dat u informatie wilt over het laten isoleren van uw woning. Sommige mensen vinden het prettig om dit soort zaken helemaal zelf uit te zoeken, terwijl anderen het prettig vinden als zij hierbij zoveel mogelijk op weg worden geholpen (ontzorgd worden).

Wat is hierin uw voorkeur?

- Ik wil het liever volledig zelf uitzoeken
- Ik wil het liever zoveel mogelijk zelf uitzoeken
- Ik wil liever zoveel mogelijk op weg geholpen worden
- Weet ik niet

24. Stel dat u €2.000,- zou krijgen voor het vergroten van uw wooncomfort.

Waar zou u dit dan aan besteden?

[random]

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Het aanpakken van de tuin
- Het verbouwen van het huis
- Het kopen van nieuwe meubels
- De verbouwing/aanschaf van een nieuwe badkamer
- Het isoleren van mijn woning
- Het kopen van zonnepanelen, een warmtepomp of zonneboiler
- De verbouwing/aanschaf van een nieuwe keuken
- Het kopen van een nieuwe TV, computer of andere audiovisuele apparaten
- Het kopen van nieuwe tuinmeubels
- Anders, namelijk:
- Weet ik niet/geen antwoord

25. En stel dat u een voucher (tegoed) zou krijgen waarmee u €2.000,- kunt besteden aan één maatregel voor het verduurzamen van uw woning binnen 2 jaar.

Waar zou u de voucher dan aan willen besteden?

[random]

- Isolatie
- Warmtepomp
- Zonnepanelen
- Zonneboiler
- Anders, namelijk:
- Niet, ik heb hier geen enkele behoefte aan

26. Wat vindt u het meest belangrijk aan uw woning? Kunt u hier een top 2 van maken?

Als u dit niet kunt, kunt u deze vraag overslaan.

	Meest belangrijk	Tweede
Het wooncomfort	☐	☐
De hoogte van de woonlasten	☐	☐
Het energieverbruik	☐	☐
Voldoende woonruimte	☐	☐
De uitstraling van de woning	☐	☐
De mate van klimaatvriendelijkheid	☐	☐
Anders, namelijk	☐	☐

27. Heeft u in het afgelopen jaar uitgaven van €2.000 of meer gedaan anders dan isolatie om uw woonplezier te vergroten?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja, ik heb de tuin aangepakt
- Ja, ik heb het huis verbouwd
- Ja, ik heb nieuwe meubels gekocht
- Ja, ik heb een nieuwe badkamer gekocht
- Ja, ik heb nieuwe keukens gekocht
- Ja, ik heb een nieuwe TV, computer of andere audiovisuele apparaten gekocht
-
- Ja, ik heb zonnepanelen, een warmtepomp of een zonneboiler gekocht
- Ja, ik heb nieuwe tuinmeubels gekocht
- Anders, namelijk:
- Nee
- Weet ik niet/geen antwoord

Onderstaande twee vragen worden altijd aan het panel gesteld.

Dit waren alle vragen. Heeft u nog opmerkingen over de vragenlijst of wilt u nog iets kwijt wat niet aan de orde is geweest?

Hoe prettig vond u het om deze vragenlijst in te vullen?

Kunt u de vragenlijst beoordelen met een cijfer van 1 tot en met 10?

(Waarbij een 1 is helemaal niet prettig en een 10 heel prettig)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende achtergrondvragen zijn al bekend (screening november 2020):

Woont u in een...?

1. Huurwoning / kamer
2. Koopwoning
3. Anders, namelijk:

V10b.

Wat is het bouwjaar van uw woning?

1. 2020
2. 2015 - 2019
3. 2010 - 2014
4. 2000 - 2009
5. 1990 - 1999
6. 1980 - 1989
7. 1970 - 1979
8. 1960- 1969
9. 1950 - 1959
10. 1940 - 1949
11. Voor 1940
12. Weet ik niet

Woont u in een...

1. Vrijstaande woning
2. 2- onder-1-kapwoning
3. Rijtjeshuis, tussenwoning
4. Rijtjeshuis, hoekwoning
5. Flat / appartement, laagbouw (maximaal 4 woonlagen)
6. Flat / appartement, hoogbouw (5 woonlagen of meer)
7. Seniorenwoning / serviceflat / aanleunwoning
8. Studentenflat / studentenhuis
9. Verzorgingstehuis / verpleeghuis
10. Boerderij
11. Woonboot
12. Woonwagen
13. Anders
14. Weet ik niet / wil ik niet zeggen

Hoe wordt uw huis verwarmd?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Gas (CV)
2. Gaskachel
3. Warmtepomp
4. Zonnepanelen
5. Houtkachel(s) / Open haard(en)
6. Elektriciteit
7. Stadsverwarming
8. Anders, namelijk:

Wat is het totale bruto jaarinkomen van uw huishouden?

Dit is een optelling van alle inkomens[i] van de leden van uw huishouden vóór aftrek van belastingen en premies.

Als u het niet precies weet, wilt u dan een inschatting maken?

[i] Denk hierbij aan loon, een uitkering, pensioen en/of een winstuitkering. Ook inkomen uit vermogen, alimentatie, kinderbijslag en huursubsidie moet u meetellen.

1. Minimum (minder dan € 14.100)
2. Beneden modaal (€ 14.100 tot € 29.500)
3. Bijna modaal (€ 29.500 tot € 36.500)
4. Modaal (€ 36.500 tot € 43.500)
5. Tussen één en twee keer modaal (€ 43.500 tot € 73.000)
6. Twee keer modaal (€ 73.000 tot € 87.100)
7. Meer dan twee keer modaal (€ 87.100 of meer)
8. Weet ik niet
9. Wil ik niet zeggen

Als er verkiezingen voor de Tweede Kamer zouden worden gehouden, op welke partij zou u dan stemmen?

1. VVD
2. PVV
3. CDA
4. D66
5. GroenLinks
6. SP
7. PvdA
8. ChristenUnie
9. Partij voor de Dieren
10. 50 Plus
11. SGP
12. DENK
13. Forum voor Democratie met Thierry Baudet
14. Forum voor Democratie met Joost Eerdmans
15. Bij 1
16. BoerBurgerBeweging
17. Code Oranje
18. Libertaire Partij (LP)
19. Lijst Henk Krol
20. Partij Henk Otten
21. Mens & Spirit
22. NIDA
23. NL Beter
24. Piratenpartij
25. Volt
26. VSN
27. Andere partij, namelijk:
28. Blanco / ongeldig
29. Weet ik (nog) niet
30. Ik ga zeker niet stemmen
31. Ik heb in maart 2021 geen stemrecht
32. Wil ik niet zeggen

Hoe is uw huishouden samengesteld?

1. ik woon alleen
2. ik woon alleen (zonder partner) met kinderen
3. ik ben gehuwd/woon samen zonder thuiswonende kinderen
4. ik ben gehuwd/woon samen met thuiswonende kinderen
5. ik woon bij mijn ouder(s)/verzorger(s)
6. anders
7. weet niet/wil niet zeggen

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl